Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 49 (5340). 28 ФЕВРАЛЬ 1984 й. СЕШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

КПСС Марказий Комитети Бош секретари этиб сайланганлигим муносабати билан мени табриклаган партия, давлат органларига, совет ва жамоат ташкилотларига, корхоналар, муассасалар, қурилишлар, колхоз ва совхозларнинг, ўқув юртларининг меҳнат коллективларига, Совет Армияси ва Флоти жангчиларига, партия ветеранларига, Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига, барча совет гражданларига самимий миннатдорчилик изҳор этаман.

КПСС Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси КПСС XXVI съезди ишлаб чиққан КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумларида ижодий ривожлантирилган ва бойитилган партия бош йўлини қатъият билан амалга ошираберадилар, иқтисодий ва социал тараққиётнинг барча йўналишларида мамлакатимизнинг комил ишонч билан олға боришини таъминлайверадилар. КПСС Марказий Комитети 1984 йил февраль Пленуми партия Ленин йўлига оғишмай амал қилишга азму қарор берганлигини, унинг сафлари маҳкам жипслашганлигини, партия билан халқнинг бузилмас бирлигини яққол намойиш этди.

Самимий табрикномалари учун социалистик давлатларнинг, қардош коммунистик ва ишчи партияларининг раҳбарларидан астойдил миннатдорман. Чет эллардаги барча ўртоқлар ва дўстларни ишонтириб айтмоқчиманки, КПСС ва Совет давлати барча социализм мамлакатлари билан ҳамкорликни бутун чоралар билан кенгайтиришга ҳаракат қилабердилар, жаҳон майдонида социалистик мамлакатларнинг позицияларини ва таъсирини кучайтиришга актив кўмаклашаберадилар. Пролетар интернационализми принципига астойдил содиқ бўлган совет коммунистлари жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирдамлигини, меҳнаткашларнинг манфаатлари ва ҳуқуқлари учун, халқлар мустақиллиги ва озодлиги учун чет эллардаги курашчилар билан ўзларининг қалин алоқаларини бундан буён ҳам мустаҳкамлайбердилар.

Менинг номимга табрикномалар йўллаганликлари учун давлат ва ҳукуматларнинг бошлиқларига, давлат ва жамоат арбобларига, чет мамлакатларнинг гражданларига самимий ташаккур изҳор этаман. Шуни таъкидламоқчиманки, турли ижтимоий тузумдаги давлатлар билан тинч-тотув яшаш ленинча принципига ҳамиша содиқ бўлган Совет Иттифоқи барча халқаро проблемаларни тинч ҳал этиш учун изчиллик билан курашаверади, амалий ишлари билан халқаро кескинликни камайтиришга, дунёда ишонч муҳитини вужудга келтириш ва мустаҳкамлашга, ҳамма қитъалардаги давлатларнинг ўзаро манфаатли ҳамкорлигини ривожлантиришга ёрдам беришга тайёр бўлган барча давлатлар билан актив равишда баҳамжиҳат ҳаракат қилаверади.

К. ЧЕРНЕНКО.

ПАРТИЯ ПЛАНЛАРИ—ХАЛҚ ПЛАНЛАРИ

Мамлакат давлат ҳокимияти олий органининг депутатлигига номзодлар билан сайловчиларнинг учрашувлари сиёсий активлик юксалган ва меҳнат ғайрати жўш урган бир вазиятда ўтмоқда.

28 февраль куни Тошкент—Октябрь сайлов округининг сайловчилари СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Иномжон Бузрукович Усмонхўжаев билан учрашдилар.

Учрашув қатнашчилари Ўзбекистон меҳнаткашлари барча совет кишилари билан бирга КПСС Марказий Комитети 1984 йил февраль Пленумининг якунларини, ўртоқ К. У. Черненко КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари этиб сайланганлигини қизғин маъқуллаётганликларини таъкидладилар.

Нотиқлар Тошкент меҳнаткашлари СССР Олий Советига сайловни, жонажон Коммунистик партия теварагида ўз сафларини маҳкам жипслаштириш билан, КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга оширишда, беш йиллик топшириқларини бажаришда муваффақиятларга эришиш билан нишонлашга аҳд қилганликларини айтдилар. Нотиқлар сайловчиларга мурожаат этиб, сайлов куни коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг номзодлари учун якдиллик билан овоз беришга аҳд қилдилар.

Йиғилиш қатнашчилари самимий кутиб олган И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

САЙЛОВДАН-САЙЛОВГАЧА

• *Пойтахт районлари*

Собир Раҳимов райони

СОБИТ ҚАДАМ БИЛАН

О. АСҚАРОВ,
Собир Раҳимов район Совети ижроия комитетининг раиси.

Ўн биринчи беш йиллик мобайнида районда саноат ишлаб чиқариши ҳажми 124 процентдан зиёдроқ ўсди, меҳнат унумдорлигини ошириш эвазига эришилган натижа 90 процентдан зиёд бўлди. Беш йиллик топшириғини муваффақиятли бажариш учун қизғин бошланган социалистик мусобақа янги куч-қудрат тўпламоқда, кенг қулоч ёзиб бормоқда.

Район меҳнатчилари унумдорликни пландан ташқари ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш бўйича пойтахтдаги меҳнат илғорларининг ташаббусини қўллаб-қувватладилар.

Корхоналарнинг реконструкцияси ва техникавий жиҳозланишига катта эътибор берилмоқда. Фақат ўтган уч йил мобайнида ана шу мақсадда 80 миллион сўм атрофида капитал маблағ ўзлаштирилди, 70 миллион сўмдан зиёд бўлган асосий фондлар ишга туширилди. «Компрессор» заводида, бош кийимлар фабрикасида янги ишлаб чиқариш қувватлари фойдаланишга топширилди. «Миконд», тажриба-механика, «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси, ремонт-экскаватор ва бошқа заводларда реконструкция олиб борилмоқда.

«Компрессор», «Миконд», «Геологоразведка» заводлари, «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналарнинг коллективлари халқ истеъмоли молларини кўплаб тайёрлаш, уларнинг сифатини яхшилаш, маҳсулот ассортиментини янгилашда арзигулик натижаларга эришмоқдалар.

Район меҳнатчилари беш йилликнинг шу йили учун ҳам юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилишган. Саноат маҳсулоти реализацияси бўйича план 26 декабрга ва топшириққа қўшимча тўрт миллион сўмлик маҳсулот реализация этишга аҳд қилинган.

Районда кенг кўламда капитал қурилиши олиб борилмоқда. Сайловчиларнинг наказлари инобатга олинган ҳолда «Марказ—17», «Марказ—18» кварталлари, Тансиқбоев, ТошМИ, ТошПИ уй-жой массивлари қад кўтарди. Беруний кўчасида Б—1, Б—3 кварталлари қурилмоқда. Янги иккита алоқа бўлими очилди, янги АТСлар ишга туширилди. Сайловчиларнинг наказига биноан ўтган йили Б—3 массивида янги болалар поликлиникаси ва «Марказ—16», «Марказ—18» кварталлари ҳамда Тансиқбоев массивида болалар поликлиникасининг иккита филиали ишга туширилди.

СССР Олий Советига бўладиган сайловлар, КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорлари янги-янги меҳнат зафари сари илҳомлантирмоқда.

ЮКСАЛИШ БОСҚИЧЛАРИ

Янги турар жой микрорайонлари Ўзбекистон пойтахтининг Собир Раҳимов райони чиройини янада очиб юборди. Сайловлар ўртасида ўтган вақт ичида бу ерда янги мактаблар, мактабгача болалар муассасалари, маданий-маиший объектлар бунёд этилди.

Район меҳнаткашлари яқинлашиб келаётган сайловларни муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақага қўшилиб, юксак кўрсаткичларга эришишмоқда. Масалан, «Компрессор» заводининг йиғувчи-слесари Б. Бадалов смена топшириқларини мунтазам 20—30 процент ортиғи билан адо этиш билан бирга маҳсулотнинг юқори сифатли бўлишига эришмоқда. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

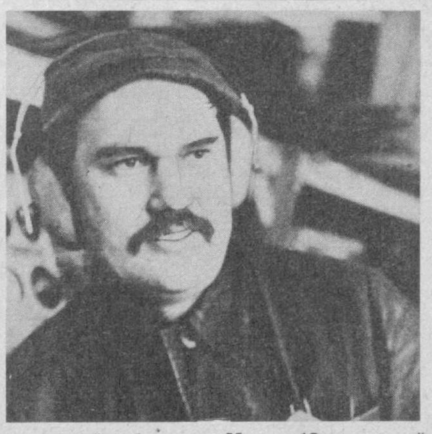

СУРАТЛАРДА: Собир Раҳимов ҳайкали; слесарь-йиғувчи Б. Бадалов; Марказ-17 ва Марказ-18 микрорайонларидаги янги турар жой бинолари.

М. Нуриддинов фотолари.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

● Агрегат заводининг В. Имаев, бош кийимлар фабрикасининг Г. Кухарук, 6-қурилиш трести 7-қурилиш бошқармасининг И. Панзов, «Жилстрой» тресги 40-қурилиш бошқармасининг У. Эшезов, «Жилстрой» тресги механизация бошқармасининг Г. Дегтяров, 127-автомобиль корхонасининг Ш. Нишонов бошлиқ илғор бригадалари коллективлари меҳнат унумдорлигини пландан ташқари оширишга эришиш мажбуриятини олган шаҳар корхоналари илғор бригадаларининг ташаббусини қўллаб-қувватладилар.

● Район бўйича бир йилда ишлаб чиқариладиган маҳсулот ҳажми 260 миллион сўмдан ошади.

● 27 саноат корхонасидан 26 таси ишлаб чиқараётган халқ истеъмол моллари тайёрланаётган маҳсулот умумий ҳажмининг 37 процентини ташкил этади.

● Кўпгина корхоналарда сифатни бошқариш комплекс системасини тадбиқ этиш давлат Сифат белгиси билан буюмлар тайёрлашни янада кўпайтириш имконини берди.

● Районда ҳар йили 90 минг квадрат метрдан зиёд уй-жой майдони фойдаланишга топширилмоқда.

● Ҳозирги пайтда районда 30 та мактаб, 70 та болалар боғчаси, 29 та даволаш муассасаси ишлаб турибди.

● Районда тўртта кинотеатр, битта театр, 62 та кутубхона, 8 та маданият уйи ва саройи бор.

● 9 мингдан зиёд ишлаб чиқарувчи, 500 бригада, участка, цех ва бўлимлар коммунистик меҳнат зарбдори ва коллективлари фахрли унвонига эга.

● Районда 3,5 минг агитатор, 1420 пропагандист, «Билим» жамиятининг 800 лектори, 150 дан ортиқ сиёсий ахборотчи ишлаб турибди.

● Районда 9 минг меҳнатчи аъзо бўлган 90 та халқ кўнгилли дружинаси ишламоқда.

ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ—40 ЁШДА

28 февраль куни Тошкентда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 40 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Йиғилиш қатнашчилари илмий муассасаларнинг фаолияти, олимларнинг ижодий изланиши республикани социал-иқтисодий ривожлантиришда, халқ хўжалигида фан-техника тараққиёти суръатларини жадаллаштиришда, идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни такомиллаштиришда тобора катта роль ўйнаётганлиги тўғрисида гапирдилар.

Йиғилишда СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Л. Яншин сўзга чиқди.

(ЎзТАГ).

• *Сўз—бошланғич партия ташкилоти секретарларига*

Коллектив таянчи

Ҳозир заводимиз партия ташкилоти ҳисобида 100 нафардан ортиқ коммунист ва партия аъзолигига кандидат бор. Булар коллективимиздаги ишлаб чиқаришда авангард бўлган, меҳнатга ва жамоат ишларига муносабатда барчага намуна бўлаётган юксак онгли кишилардир. Корхона маъмурияти ҳар бир ишда, партия ва ҳукуматимиз олдинга қўядиган вазифаларни ҳал этишда биринчи навбатда ана шуларнинг мададига, ташаббусига таянади.

Мана, бир мисол. КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1983 йил) Пленуми мамлакат халқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини планга нисбатан 1 процент ўстириш, маҳсулот таннархини 0,5 процент камайтириш вазифасини қўйганида, Пленум қарорларини корхонамизда биринчи навбатда коммунистлар, жумладан, гидропресс цехининг слесарь-йиғувчилар бригадаси бошлиғи, шаҳар партия комитети аъзолигига кандидат Тоҳир Мирзаев, деталларни тиклаш цехи токари, СССР Давлат мукофоти лауреати Юсуфжон Маҳмуджонов, деталларни тиклаш цехи токари Бахтиёр Отаматов, гидропресс цехи токари Анатолий Ротов қўллаб-қувватладилар. Улар ўз иш жойларида меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 1,5—2 процент ўстириш, маҳсулот таннархини камида 1 процент арзонлаштириш бўйича шахсий мажбуриятлар қабул қилдилар. Бу ташаббусни бошқа ишчилар қўллаб-қувватлашди.

Мана шундай илғорларнинг сидқидилдан қилаётган меҳнати туфайли корхона юксалиш йўлидан бормоқда, қишлоқ буюртмаларини ўз вақтида бажариб, Ўроқ ва Болға иттифоқининг мустаҳкамланишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

Корхонамизда ўн биринчи беш йилликнинг уч йили мобайнида ўнинчи беш йилликнинг шу даврига нисбатан ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши 134 процентни ташкил этди. «КУ-02» маркали янги каноп ўриш комбайнини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, Янги деталларни қайта тиклаш цехи, қозонхона қурилди. Хуллас, корхона ҳар томонлама қомат кериб, янада юксалиш учун қулай имкониятларга эга бўлди. Эндиликда коллективимиз бу имкониятлардан фойдаланиб, КПСС XXVI съезди қарорларини бажаришда олдинга томон янги қадамлар қўяди.

А. ОЛИМБЕКОВ,
республика «Госкомсельхозтехника»сига қарашли тажриба ремонт-механика заводи партия бюроси секретари.

тонгги газеталарда

● Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Минерал ўғит ишлаб чиқариш министрлигининг Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасида синтетик аммиак, Россошанск химия заводида ва Новгороддаги «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасида минерал ўғитлар ишлаб чиқарувчи қувватлар қурилишида ҳамда ишга туширилишида қатнашган барча кишиларни катта меҳнат ғалабаси — минерал ўғит ва синтетик аммиак ишлаб чиқарувчи янги қувватлар муваффақиятли равишда қуриб битказилганлиги ҳамда ишга туширилганлиги билан самимий табриклайди.

● Минск-Москва сайлов округи сайловчиларининг СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод—КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри Андрей Андреевич Громико билан 27 февраль куни бўлиб ўтган учрашуви ҳақида ҳисобот эълон қилинган.

МУСОБАҚАДА БИРИНЧИ

Тошкент шаҳар маҳаллий саноат бошқармасига қарашли аҳолига маиший хизмат кўрсатиш «Илғор» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи юбилей йилида катта ғайрат билан меҳнат қилмоқда.

БУГУН

ана шу коллективнинг С. Қодиров бошчилик қилаётган 10-цехи ишчилари қутлуғ айёмга бағишланган социалистик мусобақада биринчи ўринга чиқиб олишди. Ушбу коллектив фидойилари ўтган йили аҳоли буюртмаси билан пойафзал тайёрлашда катта кўрсаткичларга эришиб, йиллик топшириқни муддатидан 20 кун илгари бажаришга муваффақ бўлишганди.

Шонли сана шарафига цех коллективи пландан ташқари меҳнат унумдорлигини 1 процент оширишга, маҳсулот таннархини эса 0,5 процент камайтириш учун курашмоқда. Айни пайтда бу ерда маҳсулотнинг янги хилларини яратиш, сифатини яхшилаш бўйича ҳам социалистик мусобақа қизғин давом этмоқда.

ДРУЖИНАЧИЛАР СЛЁТИ

Пойтахтимизнинг Ленин райони кўнгилли халқ дружиначилари ва оператив комсомол отрядлари активистларининг слёти бўлиб ўтди. Слёт қатнашчилари районда жамоат тартибини мустаҳкамлаш, тартиб бузилишларининг олдини олиш учун кўнгилли халқ дружиначиларининг фаолиятини янада яхшилаш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилишди. Слётда жамоат жойларида, завод, корхона, ўқув юртларида ёшлар билан ишлаш соҳасида тўпланган тажрибалар алмашинди.

Райондаги энг яхши дружиначиларга Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармасининг Фахрий ёрлиқлари, қимматбаҳо совғалар топширилди.

Слётда кўнгилли халқ дружиначилари ва оператив комсомол отрядларининг Ленин райони барча меҳнаткашларига мурожаати қабул қилинди. Унда Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш ҳаракатида актив иштирок этишга даъват этилади.

• *Пойтахт қурилишларида*

БЕЛЛАШУВНИ АВЖ ОЛДИРИБ

Шу кунларда Сапёрлар ва Баранов кўчалари оралиғида 1176 ўринли янги мактаб қурилиши жадал суръатда олиб борилялти. 159-трестга қарашли 10-қурилиш бошқармасининг Х. Раҳматуллаев ва Н. Хакимзянов бошлиқ комплекслашган бригада бинокорлари монтаж ишларини амалга оширишяпти. Ҳар икки бригада ўзаро беллашиб, янги марраларни қучмоқда.

Н. Хакимзянов бригадаси «Бир беш йилликда — икки беш йиллик!» шиори остида ишлаётган бўлса, Х. Раҳматуллаев бригадаси свердловскликларнинг «Кам ишчи кучи билан кўп ҳажмдаги иш бажарамиз!» ташаббусига қўшилиб ишламоқда.

БУГУН

Н. Хакимзянов бригадаси ўз меҳнат календарида 1986 йил ҳисобини очди.

Бригада бундай муваффақиятга илғор иш усулларидан, вақтдан, қурилиш материалларидан оқилона фойдаланаётганликлари туфайли эришмоқда. Коллектив кунлик топшириқларини 180 процент адо этяпти. Х. Раҳматуллаев бригадаси ҳам улардан қолишмаяпти.

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

Бугун Тошкентда:

● Советлар ҳокимиятининг олий органига бўладиган сайловлар шарафига «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош заводининг токари, Тошкент шаҳар Совети депутати Т. И. Игумнов корхонада юбилей йилида битта ўн кунлик мукофотини тинчлик фондига ўтказиш ташаббуси билан чиқди. Меҳнат илғорининг қимматли ташаббуси бирлашманинг барча бўлимларида кенг қўллаб-қувватланди.

● «Миконд» ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланаётган яна бир вазага давлат Сифат белгиси берилди. Корхона маҳсулотларидан 22 хили олий сифат белгисини олишга сазовор бўлди. Гусь—Хрусталь шаҳрида бўлиб ўтган Бутуниттифоқ бадиий кенгашида Сифат белгиси берилган маҳсулотни оммавий ишлаб чиқаришга қарор қилинди.

● Тошкентдаги 2-уйсозлик комбинатида Любовь Михайличенко бошчилик қилаётган бўёқчилар бригадаси беш йиллик топшириғини бажарди. Бу корхонадаги илғор коллективлардан бири бўлиб, социалистик мусобақада мунтазам пешқадамлик қилмоқда. Ҳозирда бригада СССР Олий Советига бўладиган сайловлар шарафига олган мажбуриятининг уддасидан чиқди.

● Қўйлиқдаги металл ва темир-бетон конструкциялари заводида чиқарилаётган қувурлар биринчи марта давлат Сифат белгиси билан тайёрланди. Маҳсулот чидамлилиги, ишлатишда қулайлиги, тайёрланиш пайтида кам меҳнат сарфланаётганлиги туфайли бундай юқори сифатга сазовор бўлди. Маҳсулотнинг дастлабки туркуми Тюмень областидаги қурилиш объектларига жўнатилди.

● Ўзбекистон Кинематографчилар союзининг Кино уйида «Санъат даргоҳларида қандай янгиликлар бор?» деган туркумда етук санъаткорлар билан учрашув ўтказилади. Алишер Навоий номли ўзбек давлат Катта академик опера ва балет театрининг солисти, СССР халқ артисти Бернора Қориева бошчилигида бир группа санъаткорлар томошабинларнинг ҳурматли меҳмони бўлишади. Улар санъат даргоҳининг янги режалари ҳақида гапириб берадилар, янги саҳна асарларидан парчалар ижро этадилар.

● Бутуниттифоқ «Радуга» нашриётининг Ўзбекистон бўлими В. Соловьевнинг «Хўжа Насриддиннинг саргузаштлари» китобини илк бор урду тилида чоп этди. Китоб тошкентлик рассом, республика Ленин комсомоли мукофоти лауреати В. Апухтин чизган ранг-баранг расмлар билан безатилган. Бундан олдин ана шу рассом безаган бир қатор китоблар, жумладан С. Айнийнинг «Судхўрнинг ўлими», Ғ. Ғуломнинг «Шум бола» сингари асарлари бир неча шарқ тилларида босилган эди.

● Куйбишев районидаги шаҳримизда ягона бўлган санъат мактабида болалар ижоди кўргазмаси очилди. Унда мактабнинг юқори синф ўқувчилари яратган хилма-хил суратлар намойишга қўйилган. Мактаб ташкил этилганига 8 йил бўлди. Бу вақт ичида юздан ортиқ ёш истеъдод соҳиби ана шу мактабни битириб чиқди. Улар эндиликда махсус санъат ўқув юртларида ўқимоқдалар, турли санъат муассасаларида ишламоқдалар.

УН САККИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Совети тўғрисида» Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Қонунининг 37-моддасига мувофиқ, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети **қарор қилади:**

Ўн саккизинчи чақириқ халқ депутатлари шаҳар Советининг тўққизинчи сессияси 1984 йил 22 мартда чақирилсин.

Шаҳар Советининг сессияси муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилсин:

— КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил), июнь ва декабрь (1983 йил), февраль (1984 йил) Пленумлари талаблари асосида шаҳарда ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш ишлари тўғрисида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармасининг ҳисоботи.

— Ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети депутатларининг сайловчилар наказларини реализация қилиш бўйича тадбирлар плани тўғрисида.

— Ўн саккизинчи чақириқ халқ депутатлари шаҳар Советининг бешинчи ва олтинчи сессияларида айтиб ўтилган танқидий мулоҳазалар ва таклифлар бажарилишининг бориши тўғрисида ахборот.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раиси
В. КОЗИМОВ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети секретари
М. МАРТЬЯНОВА.

Халқ депутатлари шаҳар Советининг социалистик қонунчилик ва жамоат тартибини муҳофаза қилиш бўйича доимий комиссияси шаҳар аҳолисига мурожаат этиб, жамоат тартибини муҳофаза қилишни мустаҳкамлашга доир ишларни такомиллаштиришга қаратилган ўз таклиф ва истакларини йўллашни илтимос қилади.

Истак ва таклифлар қуйидаги адресга йўллансин: Пролетар кўчаси, 6-уй, 33-депутатлар хонаси, 2-қават. Телефон 33-68-57, 33-72-45.

Шаҳар Советининг социалистик қонунчилик ва жамоат тартибини муҳофаза қилиш бўйича доимий комиссияси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми радиоалоқа, радиоэшиттириш ва телевидениени ривожлантиришдаги, янги техника ва илғор технологияни жорий этишдаги катта хизматлари учун СССР Алоқа министрлигига қарашли 2-Давлат иттифоқ лойиҳалаш институтининг бош технологи ўртоқ Александр Моисеевич **Эйлентух**га **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган алоқачи»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми пахта тозалаш саноати системасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан «Союзлегпромпусконаладка» трестига қарашли Ўрта Осиё монтаж-созлаш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Владимир Васильевич **Зиков**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг бўлим мудири ўртоқ Азиз Азимович **Қозиев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

• Бокс бўйича СССР биринчилиги

КУЧЛИЛАР САРАЛАНДИ

Кеча «Юбилейний» Марказий спорт залида бокс бўйича СССР 50-шахсий чемпионатининг саралаш мусобақалари якунланди. Бу баҳслардан кейин чорак финал олишувларида иштирок этадиган кучлилар аниқланди.

Республикамиз чарм қўлқоп усталаридан Шуҳрат Аҳмаджонов, Феликс Пак, Владимир Лискин, Обиджон Зокиров, Филипп Яковлев, Едороси Маргиани, Григорий Пинчук, Геннадий Хегай, Сергей Василенко, Толгат Абдуллин, Ҳаким Матчонов, Ринат Тришчев ва Сергей Мозгуновлар чорак финал баҳсларида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритишди. Бу баҳсларда ғолиб чиққан боксчиларимиз кам деганда мамлакат биринчилигининг бронза совриндори бўладилар.

Бугун чорак финал учрашувлари ўтказилади. Республикамиз вакилларига омад тилаймиз.

ОБ-ҲАВО

● Соат 11.00 да 0 даража атрофида совуқ бўлди. Кечаси ҳаво очиқ, 4—6 даража совуқ бўлди. Кейинги икки кун мобайнида ҳаво бир оз ўзгариб турса-да, ёғингарчилик бўлмайди. Шарқдан секундига 5—10 метр тезлик билан шамол эсади. Кечалари 3—8 даража, кундузлари 6—11 даража иссиқ бўлади.

1984 йил
4
МАРТ
СССР Олий Советига сайловлар

АГИТПУНКТ ГАВЖУМ

Бу ерда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг бешиги — Ленинград билан боғловчи кўпгина нарсалар бор. Акмал Икромов районидаги 194-ўрта мактаб аввало Ленинград шаҳри номи билан аталади. Ундаги ёзги пионер лагерининг номи «Нева»дир. Мактаб агитбригадасининг номи «Аврорадир». Ленинградликлар 25-кварталда турар жойлар ва шу ажойиб бинони бунёд этишган эди.

Ленинградликлар билан мустаҳкам алоқа ҳақида В. И. Ленин мактаб-музейининг, жанговар ва меҳнат шон-шуҳрати музейининг экспонатлари яққол далолат бериб турибди. Макетлар, китоблар, фотоальбомлар, Ленин ҳужжатларининг фотонусхаси — мактабга ана шуларни совға қилишган.

7-«б» синф ўқувчиси Оля Татарова, унинг дугоналари Наташа Дякина ва Лена Паскинен В. И. Ленин музейи экспонатлари тўғрисида қизиқарли ҳикоя қилиб бермоқдалар. Чунки улар экскурсоводлик вазифасига жуда яхши тайёргарлик кўришган. Бугунги кунда музейга ташриф буюраётган сайловчиларга мароқли ҳикоя қилиб беришяпти.

— Бу—мактаб ҳузурида иш олиб бораётган агитпунктнинг сайловчилар билан ишлаш формаларидан биридир, — дейди агитпункт мудири И. Ф. Чебитько. Ирина Фёдоровна шу мактаб очилганидан буён директорлик қилиб келмоқда. Унга республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи деган фахрли ном берилган.

Сайловчилар асосан шу мактабда ўқиётган ўқувчиларнинг ота-оналари, уларнинг ака-опаларидир. Албатта, улар мактаб ҳаёти билан қизиқадилар. Шунинг учун ҳам агитпунктга келиб, мактаб музейларини томоша қилмоқдалар. Бу музейларда жуда қизиқарли, фойдали нарсалар кўп.

Сайловчилар билан навбатдаги учрашувда И. Ф. Чебитько «Совет жамияти — реал демократия жамиятидир» мавзуида суҳбат ўтказди, кўплаб саволларга жавоб берди. Сўнгра мактабнинг «Аврора» агитбригадаси сайловчиларга «Биз Ленин васиятларига содиқмиз» программасида концерт қўйиб беришди. Ленин, партия, халқ тўғрисида қўшиқлар, шеърлар янгради. Йигит ва қизлар буларни қалбдан ижро этишди. Бошқа бир учрашувда эса агитпункт мудирининг ўринбосари Людмила Алексеевна Сидельникова Акмал Икромов райони меҳнаткашларининг ютуқлари, уларнинг юбилей йилидаги режалари тўғрисида гапириб берди. Сайловчиларни КПСС Марказий Комитети декабрь [1983 йил] Пленуми ва Ўзбекистон Компартиясининг XIII Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг мактабни ислоҳ қилиш тўғрисидаги Лойиҳаси билан таништирдилар.

Агитпунктда сайловчилар учун газета ва журналларнинг янги сонлари қўйилган, тегишли адабиётлар бор. Навбатчи агитатор уларни қизиқтирган саволларга жавоб беради. Агитколлектив совет сайлов системаси, халқаро аҳвол ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказишни, партия, уруш ва меҳнат ветеранлари билан ёш сайловчиларнинг учрашувларини ўтказишни, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланган «Ленин ғоялари яшамоқда ва тантана қилмоқда» программасида концерт тайёрлашни, бадиий ва ҳужжатли фильмлар кўрсатишни кўзда тутган. Уларнинг бир қисми Ленинграднинг фашистлар қамалидан озод қилганининг 40 йиллигига бағишланган.

— Бизнинг агитколлективимизда 34 киши бор. Улар асосан ўқитувчилардир, — дейди И. Ф. Чебитько. — Ўз ишларига масъулият билан қарамоқдалар. Айниқса агитаторлардан М. Ҳамроҳўжаева, А. Ким, В. Варламова, Н. Вейцманларни алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Улар сайловчилар рўйхатини тузиб бўлишди, коллектив барча кўзда тутган режаларни ўз вақтида бажаряпти.

Н. ГНЕДИШ.

Ёшлар ҳаётидан

ҚИЗИЛ БАЙРОҚ— ТАРАҚҚИЁТ РАМЗИ

Қизил байроқнинг ўтган аср ўттизинчи йилларида бошланган тарихи Тошкентнинг Ҳамза районидаги ёш байроқдорлари слётида гапириб берилди.

Ёш армиячилар Тошкентда йигирманчи йилларда ташкил этилган дастлабки пионер отрядларининг байроқдори Александр Ипатьевич Бочкаревни, немислар қуршовида қолган полкнинг жанговар байроғини ўз ҳаётини хавф остига қўйиб қутқариб қолган 46-авиация полкининг собиқ механиги Мария Георгиевна Самсоновани, 1-уйсозлик комбинатининг бетончиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Исмоил Орипов байрам намойишларида ўз меҳнат коллективининг байроғини бир неча марта кўтариб ўтган.

Фахрий меҳмонларнинг ёш авлод ҳузурида гапириб берган ҳикоялари ўтган ва ҳозирги йилларнинг қаҳрамонликлари билан, келажакка ишонч билан суғорилгандир. Чунки оталар ва боболар қўлидан қабул қилинган эстафета ишончли қўлларда турибди.

Слёт қатнашчилари пионер ва мактаб ўқувчиларининг район саройида очилган ёш армиячилар шон-шуҳрати музейида бўлдилар, Қизил байроқ ҳақидаги адабий-музикали композицияни тингладилар.

Шаҳримиздаги пешқадам «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ёш чеварлар тарбиясига катта эътибор берилъяпти. Ёшлар корхонада дастлабки кунларданоқ мураббий-мастерларга бириктириб қўйилади. Улар ўзларининг катта тажрибаларига таянган ҳолда ёшларга касб сирларини сидқидилдан ўргатишади.

СУРАТДА: мураббий-мастер Ҳадича Солиҳова [чапдан-ўнгга] ёш чеварлар Г. Худойқулова, У Сафоева, Г. Турдиқуловаларга янги тикилган пальтони кўрсатяпти.

Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

• Сифат ва самарадорлик—шиоримиз

СТАНДАРТ ТАЛАБИ БИЛАН

КПСС XXVI съездида таъкидлаб ўтилган энг муҳим вазифа — ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашни кучайтириш ва халқ хўжалиги самарадорлигини янада ошириш бугунги кунда меҳнат коллективлари томонидан муваффақият билан амалга оширилмоқда. Кўзланган режаларни муваффақиятли ҳал этишда республикамиз саноат корхоналари барча имкониятлардан оқилона фойдаланмоқдалар. Коллективлар давлат Сифат белгили маҳсулотлар миқдорини йилдан-йилга кўпайтириб боришмоқда. Фахрли беш қиррали белги билан маҳсулотлар ишлаб чиқариш умумий салмоғи ўтган йили кескин кўпайди.

Республикамиз саноат корхоналари ишлаб чиқараётган сифатли маҳсулотлар сони ҳозирги кунда 2095 тадан ошиб кетди. Шундан 1712 хили истеъмол буюмларидир. Бу ўринда пойтахтимиз саноат корхоналари пешқадамлик қилишмоқда.

Шаҳримиз саноат коллективлари партия режаларини амалга ошира бориб, беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини муваффақият билан бажаришди. Давлат Сифат белгиси билан муҳрланган маҳсулотларни ишлаб чиқаришга эътибор янада кучайтирилди.

Ҳозирги кунда 62 корхонанинг 956 хил буюми фахрли беш қиррали белги билан тайёрланмоқда. Аъло сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариш умумий салмоғи эса 18,4 процентга етди.

Сифат белгиси билан маҳсулот ишлаб чиқариш умумий салмоғи «Компрессор» заводида 79,9, «Агрегат» заводида 83,8, «Таштекстильмаш» заводида 37,6, «Қизил тонг» тикув ишлаб чиқариш бирлашмасида 62,2, «Ташэлектромаш» заводида эса 81,5 процентни ташкил этди.

Аммо партия кўрсатмалари нуқтаи назаридан қаралганда ҳали ҳамма имконият ва резервлардан тўла фойдаланиляпти, деб бўлмайди.

Маҳсулот тайёрлашда, ишлаб чиқариш ҳажмини ўстиришда муҳим омиллардан бири — комплекс системани жорий қилишдир. Ҳозир шаҳримиздаги 124 корхона ана шу система асосида иш олиб боряпти.

Бироқ баъзи саноат корхоналарида фахрли беш қиррали белги билан маҳсулотлар ишлаб чиқариш умумий салмоғи пастлигича қолмоқда. Резина-техника маҳсулотлари заводи, Тошкент экспериментал, миллий чолғу асбоблари ва қоғоз фабрикалари шулар жумласидандир.

Стандартга хилоф равишда маҳсулот ишлаб чиқарганликлари учун «Ташхладокомбин а т», Тошкент мебель саноати бирлашмаси планидан анчагина маҳсулот чегириб ташланди. Бундай корхоналар маҳсулот тайёрлашда норматив-техник ҳужжатларга риоя қилмаяптилар. Оқибатда сифатга зарар етмоқда.

Юқорида номлари тилга олинган корхона раҳбарлари қўл қовуштириб ўтирмай, маҳсулот сифатини яхшилаш учун тегишли чора-тадбирларни кўришлари лозим.

Маҳсулот сифати — корхона кўзгуси, деб бежиз айтилмаган. Тайёр маҳсулотлар сифатли бўлиши, харидор талаби, эҳтиёжига яраша бўлиши учун ҳар бир коллектив жонбозлик кўрсатиши керак. Шундагина КПСС Марказий Комитетининг декабрь [1983 йил] Пленуми қарорларида саноатчилар олдига қўйилган муҳим вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш мумкин.

Г. ВОҲИДОВА,
Ўзбекистон ССР Давлат стандартлар бошқармасининг ходими.

ПАРТИЯ СЎЗИ ОММАГА

Собир Раҳимов районининг 71/71-сайлов участкасида СССР Олий Советига сайловларга қизғин тайёргарлик кўриляпти. 133-мактабда жойлашган агитпункт барча зарур материаллар, ижтимоий-сиёсий адабиётлар билан таъминланган.

Ҳозир турар жойларда иш анча активлаштирилди. Микро-участка жамоатчилиги «Миконд» заводи оталиғида суҳбатлар ўтказяпти. Агитколлектив ҳозир катта иш олиб бормоқда. Микроучастка территориясида бир неча минг киши истиқомат қилади. Улар ўртасида СССР Олий Советига сайловлар ҳақида мароқли суҳбатлар ўтказилмоқда. Агитпунктда навбатчилик ташкил этилган. Комиссия аъзолари агитаторларга ҳужжатлар билан ишлашда катта ёрдам беришяпти.

Ҳамма жойда сайловлар муносабати билан ижтимоий-сиёсий, маданий-оммавий тадбирлар ўтказилмоқда. Агитаторлар, сиёсий ахборотчилар КПСС Марказий Комитети, ВЦСПСнинг мамлакат барча сайловчиларига Мурожаатлари мазмунини ҳар бир сайловчи онги ва қалбига сингдирмоқдалар. Ишчи ва хизматчиларни зарбдор меҳнатга чорламоқдалар.

СССР Олий Советига сайловларга тайёргарлик сайлов участкаларида ижтимоий-сиёсий ва идеологик ишларнинг кўригига айланмоқда.

Т. ГОРИНА,
«Миконд» заводи сиёсий маорифи кабинетининг мудири.

Қизиқарли учрашув

Акмал Икромов районидаги 203-мактаб биносига жойлашган 22/82-сайлов участкасида СССР Олий Советига сайловлар олдидан ҳуқуқшунос олимлар билан учрашув бўлиб ўтди.

Учрашувни мактаб ота-оналар комитетининг раиси, филология фанлари кандидати К. Назаров очиб, суҳбат учун сўзни ТошДУ юридик факультетининг доценти, юридик фанлари кандидати Абдумажид Шукуровга берди. У «Совет демократиясининг тантанаси» мавзуидаги суҳбатида совет сайлов системасининг чинакам демократик характери, СССР Олий Советига сайлов ўтказиш қоидалари ҳақида сўзлади. Шунингдек, кечада иштирок этган сайловчиларнинг ўнлаб саволларига тўлиқ жавоб берди.

Сўнг юридик фанлари кандидати, доцент Ф. Муҳитдинов «Ўсмирлар ўртасидаги жиноятчиликка қарши курашда ота-оналарнинг бурчлари» мавзуидаги суҳбат ўтказди. Ҳуқуқшунос олим ушбу мавзуни суд практикаси мисоллари асосида атрофлича тушунтириб берди.

АГИТАТОРЛАР ҚИЗҒИН ИШЛАМОҚДА

Киров районидаги Ўрта Осиё медицина педиатрия институтида жойлашган 42/162-сайлов участкаси қошида ташкил этилган агитпункт ҳар қачонгидан ҳам гавжум. Агитаторлар сайловчилар билан суҳбат ўтказишда асосий эътиборни КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорларида баён этилган ривожланган социализмни планли равишда, ҳар томонлама такомиллаштириш йўллари ва воситаларини кенг тушунтиришга қаратмоқдалар.

Сайлов участкаси, агитпункт ишида Ўрта Осиё медицина педиатрия институтининг профессор-ўқитувчиларидан 42 нафари фаол қатнашмоқда. Агитаторлардан М. Расулова, М. Мусаева, Д. Усмонова, А. Султонов, Е. Мурашкина, А. Пушина, В. Яновский, Д. Муродхўжаева ва бошқалар алоҳида намуна кўрсатмоқдалар. Агитпункт агитаторлари сайловчиларни номзодларнинг тажрима-ҳоли уларнинг партия ва халқ олдидаги хизматлари билан кенгроқ таништирмоқдалар. Ёш сайловчилар билан ТашГРЭСнинг «Энергетик» клубида учрашувлар ўтказилди.

Т. НОРБОЕВ.

ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК

А. С. Пушкин номли 119-ўрта мактаб биносига жойлашган 77/77-сайлов участкаси агитпункти доимо гавжум. Бу ерда биринчи марта овоз берувчи ёш сайловчилар билан учрашув ўтказилди. Учрашувда мактабнинг тарих ва жамиятшунослик фани ўқитувчиси У. Шарипов «Совет сайлов системаси дунёда энг демократик сайлов системаси» мавзуида лекция ўқиди. Бу йил ана шу сайлов участкасида 43 ёш сайловчи халқимизнинг муносиб номзодлари учун овоз беришда қатнашади.

Мактаб директори, тажрибали педагог Д. Турсунов мудир бўлган ана шу агитпунктда сайловларга тайёргарлик кун сайин авж олдириляпти. Мактаб атрофидаги «Мевазор», «Қизил кўпик», «Мустаҳкам» маҳаллаларида яшовчи аҳоли ўртасида тушунтириш ишларини олиб боришга катта эътибор бериляпти. Агитпунктга келган ҳар бир сайловчи ўзини қизиқтирган барча саволларга жавоб олиши мумкин. Бунда уларга Г. Мирзаева, Ш. Пўлатова, М. Зокирова, М. Умарова, А. Бобохонов каби ишчан агитаторлар ёрдамга келишади.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

• Идеология ишлари хроникаси

АТЕИСТИК МАВЗУЛАРДА

Чилонзор район партия комитети республика илмий атеизм уйи билан ҳамкорликда «Ўзбекистон ССР 60 йиллиги ва меҳнаткашларни атеистик руҳда тарбиялаш проблемалари» мавзуида маданий-оқартув муассасалари ходимларининг семинар-кенгашини ўтказди. Бунда маданият уйлари, кинотеатрлар, кутубхоналар, маданият ва истироҳат боғлари вакиллари қатнашдилар. Тўпланганлар ҳузурида район Совети ижроия комитети маданият бўлимининг мудири В. Одилов сўзга чиқди, фалсафа фанлари кандидати, ТошДУ доценти А. Орипов «Ҳозирги дунёда ислом» мавзуида лекция ўқиди.

Атеистик пропаганда тажрибаларини ўртоқлашишга семинар-кенгашда катта эътибор қаратилди. Глиэр номидаги маданият уйининг бадиий раҳбари Б. Семушкина, Чилонзор ва Акмал Икромов районлари марказий кутубхонаси директори А. Тян ўз иш тажрибалари ҳақида гапириб беришди.

Тошкентдаги пластмасса буюмлари ва рўзғор химияси заводида аҳоли эҳтиёжи учун зарур бўлган хилма хил буюмлар ишлаб чиқарилмоқда. Завод коллективи СССР Олий Советига сайловлар кунини ҳамда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўзаро беллашувини авж олдиришяпти.

Сиз кўриб турган комсомол ёшлар [чапдан-ўнгга] Баҳодир Юнусов ва Ҳайрулла Тўлагановлар шу кунларда смена топшириғини 110 процентга етказиб адо этиб, фақат аъло сифатли маҳсулот тайёрлашмоқда.

Қуёш полигони

Тоғлиқ республиканинг олимлари ҳар бир офтобли кун энергиясини халқ хўжалиги хизматига бўйсундирмоқдалар. Тожикистонда эса офтобли кунлар йилига 320 кундан ошади. Олимлар гелиотехникадан амалда фойдаланиш программасини ишлаб чиқдилар.

Шу программа доирасида Душанба чеккасида қуёш полигонининг асосий объектлари монтаж қилинди. Бу ерда қуёш энергиясини электр энергиясига айлантирувчи установкалар ишлай бошлайди. Қишлоқ жойлар учун иккита экспериментал уй қурилди. Бу уйларни қуёш иситади ва иссиқ сув билан таъминлайди. Бошқа гелиоустановкалар аксинча икки тажриба сабзавот омбори учун совуқлик ҳосил қилади. 6-темир-бетон конструкциялар заводи учун қуёш сув иситгичининг лойиҳаси ишланди.

ТАБИАТ ҚЎЙНИДА

Овчилик ва балиқ тутиш ҳақиқий маънода дам олишнинг ҳузурбахш турларидан ҳисобланади. Овчи ва балиқчи табиат қўйнида турли касалликлардан фориғ бўлади.

Ҳозир шаҳримиздаги овчилик ва балиқчилик жамиятига беш мингдан зиёд ихлосманд уюшган. Қишки спортнинг энг ҳузурбахш турларидан ҳисобланган овчи ва балиқчилар ихтиёрида Арнасой, Тошкент денгизи сингари жойлар бор. Бу ерларда овчилик билан шуғулланиб, дам олиш кунларини мароқли ўтказиш мумкин.

Ҳозир Бурчмулла тоғ хўжалигини расмийлаштириш ишлари ниҳоясига етказилмоқда.

«Шарқий Арнасой» марказий хўжалиги Тошкентдан 160 —170 километр узоқликда жойлашган. Хўжаликда балиқ овлаш, овчиликни таъминлаш учун зарур бўлган барча шароитлар муҳайё. Бу ерда қайиқ парки бор. Унда 116 та эшкакли ва моторли қайиқ мавжуд. Меҳмонхона ишлаб турибди.

«Шарқий Арнасой» марказий хўжалигида балиқ овлашга бутун йил давомида рухсат этилган. Фақат уруғ қўйиш пайтида бу нарса бироз чегараланади. Хўжаликда зоғора балиқ, оқ балиқ, лаққа балиқ сингари балиқларнинг жуда кўп хиллари бор.

Тошкент денгизида ҳам балиқ тутишга рухсат этилган. Спорт овчилиги ва балиқ тутишга рухсатномани Тошкент шаҳар овчилик жамиятидан олиш мумкин. Ана шундай рухсатнома олган ов ихлосмандлари Тошкент атрофидаги хўжаликларда севган касблари билан шуғулланиб, мазмунли ҳордиқ чиқарадилар.

Тошкент шаҳар овчилик жамиятининг правлениеси базага келганларнинг эҳтиёжини тўла қондириш чораларини кўрмоқда. Жамият ходимлари ов ихлосмандларига ҳар жиҳатдан ёрдам кўрсатишади.

Тошкент шаҳар овчилик жамияти дам олувчиларга қулай шароит яратиб бериш учун бундан буён ҳам лозим бўлган тадбирларни амалга оширади.

Г. СИСОЕВ,
Тошкент шаҳар овчилик жамияти правлениесининг раиси.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. СУРАТЛАРДА: «Москва» меҳмонхонаси; Октябрь районидаги Ўзбекистон ССР 50 йиллиги кўчасида қад кўтарган янги турар жой комплекси ва маданий-маиший объектлар.

В. Таматаев ва М. Нуриддинов фотолари.

МИХ ЎРНИДА ЕЛИМ

Эстониялик бинокорлар биронта ҳам михсиз мураккаб ёғоч иншоот қурдилар. Тўғри уларнинг вазифаси қадимги меъморларникидан бир мунча оддий: минерал ўғит ёмғир ва шамолдан пухта ва шу билан бирга содда ҳимоя этишни таъминлашдан иборат эди. Шунда Таллин политехника институтининг олимлари ишлаб чиққан ғаройиб елим ёрдам берди.

Бундай қурилишлар пишиқликдан ташқари емирувчи буғланишларга чидайдиган ҳам бўлмоғи лозим эди,— дейди янги бинокорлик материалларини яратиш ишларининг раҳбари П. Кристьянсон.— Бу ишга металл ярамайди. У тезда занглайди ва пухта иҳота воситасини талаб этади. Биз қишлоқ қурувчиларининг буюртмаларига биноан хилма-хил елим ва смолаларни ишлаб чиқдик. Улар ҳар қандай шаклдаги деталларни ўзаро пухта бириктиришидан ташқари ёғоч ғовакларига кириб қотиб қолади.

Шундай иншоотларнинг мустаҳкамлигини бундан бир неча йил аввал Эстониянинг Рапла районида дарё орқали ташланиб «елимланган» кўприк мисолида кўриш мумкин. Бу елимдан уй-жой қурилишида иссиқлик изоляцияловчи материалларни маҳкамлашда, пол қоплашда ҳам фойдаланилади. Эстониялик химиклар сланецни қайта ишлаш маҳсулларидан янги материаллар учун хом ашё сифатида фойдаланаяптилар.

Фан—беш йилликка

ЛАЗЕРЛАРНИНГ ЯНГИ ҲУНАРИ

Белоруссиялик физиклар ясаган янги квант генератори «фотон» икки типдаги лазер — лаъл лазери ва газ лазерининг фазилатларини ўзида мужассамлаштиради. Бу генератор голографлик қилади. «Фотон» нури ёйилиб, ҳажмий тасвири ҳосил қилиниши лозим бўлган буюмни керакли даражада ёритади.

Бир вақтлар фотографияда бўлгани сингари голография ҳам ҳозир ривожланмоқда. Бир вақтлар фотографлар суратга тушмоқчи бўлган кишини объектив олдида бир минут қотиб туришини сўрашга мажбур бўлардилар. Бош қимирлаб кетмасин учун ҳатто уни махсус қисқичлар билан қимирлатмай қўйишарди. Яқинда голографияда ҳам шунга ўхшаш бир ҳодиса рўй берди. Озгина бўлсада дириллашдан қочиш учун съёмка одатда тунда, шаҳар транспорти ишламаётган пайтда қилинар эди. Лазер тебранишни сўндирадиган махсус фундаментга ўрнатилар, съёмка қилинадиган объект эса ўн минут мобайнида нур остида турарди.

— Бугунги кунда қўзғалмас буюмларнинггина эмас, шу билан бирга жуда катта тезликда ҳаракат қилаётган нарсаларнинг ҳам голограммасини олиш зарурати вужудга келди,— деди Белоруссия Фанлар академияси электроника институтининг ходими Ю. Моргун. — Шундай сурат яхши чиқмоғи учун жуда қисқа нур импульсида баҳайбат энергияни мукаммаллаштирмоқ керак. Бир неча йил изланишлардан сўнг голограмма ҳосил қилувчи «ирис» квант генераторини ишлаб чиқдик. Шу генераторга асос қилиб олинган ғоялар ўзини тамоман оқлади. Эндиликда «акасидан» анча устун турадиган «фотон» генераторини кўплаб ишлаб чиқаришга тайёрланяпмиз. Унинг чақнаган нури секунднинг атиги юз миллиондан бир улушича давом қилади. Шу вақт ичида масалан, ўқ ярим миллиметрга ҳам учиб улгуролмайди!

Голограф лазер ёрдамида металлни тез қирқиш жараёнларини тадқиқ этиш ва асбобнинг энг мақбул шартини танлаб олиш мумкин. Чунки голограмма материалларда вужудга келувчи зўриқишларнинг аниқ манзарасини беради. Челябинск политехника институтининг олимлари «ирис»дан фойдаланиб, шу соҳадаги тадқиқотларни бошлаб юбордилар ва янги механизмларнинг конструкцияларидаги қалтис жойларни тезгина топа билдилар.

Минск лазери голографик кино сари дастлабки қадамлар қўйишга ҳам ёрдам беради. Ҳозир Бутуниттифоқ кинофото илмий-тадқиқот институтида қўғирчоқ фильмларнигина суратга олишга уриниб кўришаётган бўлса, вақт келиб, физиклар нур импульсларини секундига 24 мартага қадар чиқара олсалар, «ҳақиқий» кинолентаARларни ҳам суратга олиш имконияти пайдо бўлади.

Плазма тадқиқотчилари ҳам янги квант генераторидан катта умид кутмоқдалар. Чунки «фотон» токомак аппаратида плазма магнит майдонидан қай тахлитда узилиб чиқа олишини, босим, температура, ионлар концентрацияси қандай тақсимланишини кузатишга имкон беради.

Янги квант генераторини кенг кўламда ишлатиш самаралари катта бўладиган кўринади. Чунки имкониятлари жиҳатидан «фотон»лардан анча паст турувчи бир неча «ирис» бир йил ичида ярим миллион сўмдан кўп маблағ тежаб бера олди.

[ТАСС].

Шу куннинг интервьюси

МОСКВАДА ТАСВИРИЙ САНЪАТИМИЗ НАМОЙИШИ

Москвада, СССР Рассомлар союзининг Марказий кўргазмалар залида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишлаб «Ўзбекистон ССР тасвирий ва амалий санъати» кўргазмаси очилди. Мухбиримиз Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи правлениеси секретари Т. Маҳмудовга мурожаат қилиб, ана шу кўргазма ва унинг экспонатлари ҳақида гапириб беришни сўради.

—Москва томошабинлари ўзбек рассомлари ижоди билан мунтазам танишиб борадилар,— дейди Т. Маҳмудов. — Улар деярли ҳар йили ўзбек рассомларининг ё шахсий, ё группали, ё тематик кўргазмаларини томоша қилиб келишади. Масалан, бир неча йил илгари Ўзбекистон ССР халқ рассоми Абдулҳақ Абдуллаевнинг, ўтган йили эса СССР халқ рассоми Раҳим Аҳмедовнинг шахсий кўргазмалари намойиш этилган. Республикамизнинг 60 йиллиги арафасида москваликлар эътиборига ҳавола этилаётган бу кўргазма эса ўтган давр мобайнида Ўзбекистон тасвирий ва амалий санъати эришган беқиёс ютуқлар ҳақида кенгроқ ҳикоя қилади.

700 дан ортиқ асарлар намойиш этилаётган кўргазма тематик жиҳатдан ҳам ранг-баранг. У тасвирий ва амалий санъатнинг деярли барча жанрларини ўзида мужассамлантирган.

—Ўзбекистон тасвирий санъатининг бугунги кундаги ютуқлари энг аввало нималарда кўринади?

—Ҳозирги замон ўзбек тасвирий санъати ҳам тематик жиҳатдан, ҳам бадиий тасвир хусусиятлари жиҳатидан кўпмиллатли совет тасвирий санъатининг бой бир бўлагига айланиб қолди. Истеъдодли мусаввирларимиз н и н г картиналарида халқимиз босиб ўтган жанговар йўл, шу бугунги қайноқ ҳаёт ва келажак ҳақидаги ўйлар акс эттирилмоқда. А. Волков, П. Беньков, Б. Ҳамдамий, Н. Кашина, В. Уфимцев, Ў. Тансиқбоев, Н. Карахан сингари мўйқалам усталарининг бой анъаналари ҳозирги рассомларимиз томонидан янада ривожлантирилмоқда. Ўнлаб ўзбек рассомлари турли мамлакатларнинг юқори дидли томошабинларига манзур асарлари билан жаҳон кўргазмаларида қатнашмоқда. Кекса авлодга мансуб Н. Абдуллаев, А. Абдуллаев, С. Абдуллаев, М. Набиев, З. Иноғомов, Р. Аҳмедов, Ч. Ахмаров, М. Усмонов, М. Раҳимов сингари рассомларнинг номлари жуда кўплаб жаҳон кўргазмаларида тилга олинмоқда. Республикамиз рассомларининг халқаро кўргазмаларда намойиш этилаётган асарлари Ўзбекистон ва унинг ажойиб кишилари, гўзал табиати ҳақидаги тасвирий қўшиқ сифатида юртимизга қизиқиш ва муҳаббат уйғотмоқда.

—Ўзбек рассомларининг кейинги йилларда яратган қандай янги асарларини таъкидлашни истардингиз?

—Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати Рўзи Чориевнинг Сурхондарё меҳнаткашларига бағишланган туркум асарлари, республика Ленин комсомоли мукофоти лауреати Баҳодир Жалоловнинг «Баҳор» концерт зали фойесига ишланган «Рақснинг туғилиши» композицияси, Бутуниттифоқ Ленин комсомоли мукофоти лауреати Жавлон Умарбековнинг «Тафаккурли инсон», «Турксиб», «Катта Фарғона канали» каби асарлари республикамиз тасвирий санъат намояндалари яратаётган ранг-баранг асарлар орасида ўзининг нафис жозибадорлиги, психологизмга бойлиги, ғоявий таъсирчанлиги билан томошабинларга манзур бўлмоқда. Ўйлаймизки, шу каби асарларимиз Москва кўргазмаси томошабинларида ҳам қизиқиш уйғотади.

Суҳбатни **М. АБДУЛЛАЕВ** ёзиб олди.

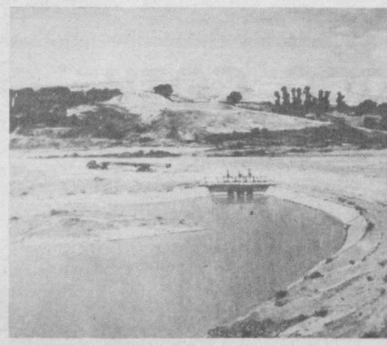

СУРАТЛ А Р Д А: Москва кўргазмасида намойиш этилаётган асарлардан намуналар: Б. Жалоловнинг «Ўзбекистон ССР халқ рассоми М. Раҳимов», П. Беньковнинг «Республиканинг эълон қилиниши», Р. Аҳмедовнинг «Колхозчи», Н. Пакнинг «Манзара» картиналари.

О. АПУХТИН фотолари.

ЯНГИ УСУЛ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар экспериментал биологияси институтининг олимлари пачоқ ва хом чигитни тез ва аниқ белгилаш янги усулини таклиф этдилар. Шу мақсадда ватан пахтачилигида илк бор рентген нуридан фойдаланилади. Бу нур ёрдамида уруғлик чигит текшириб чиқилади ва ундаги ҳар хил нуқсонлар белгиланади.

(ЎзТАГ).

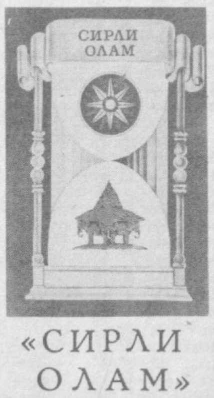

«СИРЛИ ОЛАМ»

[ИХЧАМ ТАҚРИЗ]

Дунёнинг чеку-чегараси бўлмаганидек, унинг сир-асрорларининг ҳам чеки йўқ. Олам ранг-баранг, кўпдан-кўп ажойиботларга бой. Инсон ақл-заковати бу сир-асрорларни ўрганиб, мўъжизакор томонларини оча боради. Халқ санъатининг бир тури саналган кўзбоғловчилик ҳақида талантли журналист К. Холмуҳамедов ўзининг «Қадимги дунё сеҳргарлари» мақоласида шундай деб ёзади.

«Қилич ютган фокусчини кўрганмисиз! Бор нарсани йўқ қиладиган ва йўқдан бор қиладиганларничи! Халқ тилида «кўзбоғловчи»лар деб аталадиган бундай кишилар махсус қути, соққа, рўмолча, карта ва бошқа турли нарсалар ёрдамида ниҳоятда хилма-хил томошалар кўрсата олишади».

«Ёш гвардия» нашриётида чоп этилган «Сирли олам» китобида ана шу каби кўпдан-кўп қизиқарли мақолалар мужассамлашган.

Китобга киритилган мақолаларда кашфиётларнинг қандай яратилиши, бионика, дунё космодромлари, вақт тушунчаси, Тошкент дарвозалари, совет альпинистларининг Жомолунгма чўққисини забт этишлари ва бошқа мавзулар ҳақида ҳикоя қилинади. Шунингдек, китобдан «Зангиота авлиёми!» сарлавҳали атеистик руҳдаги мақола, «Кўз ёшининг таркиби» ва «Прометей» деб номланган фантастик ҳикоялар ҳам ўрин олган. Авторлар коллективида Ш. Ёқубова, Р. Обидов, Ҳ. Нурмуҳамедов, А. Миловский, А. Банников, Б. Тўраев, З. Эгамбердиев, И. Низомиддинов, Ш. Шораҳимов, М. Рўзиева, С. Абдуллаев, Т. Саксонов, М. Хидиров, Ю. Аҳмаджонов ва бошқа қаламкашларнинг қизиқарли, ғоят ўқимишли мақолалари билан танишамиз.

«Фан ва турмуш» журналида чоп этилган мақолалар асосида тайёрланган «Сирли олам» китоби ўқувчиларга катта маънавий озиқ беради, уларни олам сирлари билан таништиради ва тафаккурларини ҳар томонлама бойитади.

Т. РАСУЛЕВ.

• *Санъатнинг сеҳрли олами*

МАҲОРАТ КЎРИГИ

БУГУН

пойтахтимиздаги «Баҳор» концерт залида Халқ чолғу асбоблари ва баян ижрочилиги бўйича ёш созандаларнинг яқинда бўлиб ўтган IV республика конкурси ғолибларининг якунловчи концерти бўлади.

Республикамизда профессионал ижрочилик санъати кейинги даврда ҳар жиҳатдан камол топмоқда. Бунда кўп йиллардан буён анъанавий равишда ўтказиб келинаётган бадиий маҳорат синовлари муҳим аҳамият касб этяпти. Музика маданиятимиз ривожига ҳисса қўшаётган конкурсларда янги-янги истеъдодли ёшларнинг ижрочилик маҳорати намоён бўлмоқда. Ўтган конкурслар давомида республикамизнинг барча областларидан келган юздан ортиқ ёш созандалар ўз санъатларини намойиш этиб, конкурс жюриси эътиборига сазовор бўлдилар. Яқинда бўлиб ўтган IV республика конкурси ҳам ёш талантларни кашф этишда алоҳида аҳамиятга эга бўлди. Айниқса Р. Каримов, Х. Насриддинов каби рубобчилар, У. Юсупова, Б. Абдураҳмонов каби чангчилар ижросидаги халқ куйлари жозибадорлиги, бетакрорлиги билан кўпчиликка манзур бўлди.

Ёш созандалар конкурсида ғижжакчи К. Назиров, дуторчилар Р. Ҳожиева ва М. Отахўжаевлар биринчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлдилар.

Р. НЕЪМАТОВ.

СУРАТДА: республика конкурсида диплом билан тақдирланган С. Файзиев куй ижро этмоқда.

Олимлар изланиши

ПАКЕТДА ЧИГИТ КЕЛДИ

Бутуниттифоқ ўсимликшунослик илмий тадқиқот институти Ўрта Осиё филиали коллекциясини олтмиштадан кўп янги ғўза намуналари тўлдирди. Бу чигитларнинг кўпи қардош республикала р д а н, қўшни пахтакор мамлакатлар ва ҳаттоки океан орти — Америка ва Австралия қитъаларидан махсус пакетларда олис йўл босиб ўтди.

Институт олимлари ғўзанинг дунёдаги ўсимлик ресурсларини кўп йиллардан бери комплекс ҳолда тадқиқ этиб келадилар. Улар хилма-хил ғўзалар орасидан хоссалари белгиланган янги навлар чиқариш учун истиқболли маданий ёки ёввойи формаларини топиб, селекциячиларга тавсия этишни мақсад қилиб қўйганлар. Масалан, бултур Болгариядан олинган намуналардан беш хил тез пишар навлар чиқарилдики, улар бизда районлаштирилган АН—402 навига нисбатан 9—12 кун эртароқ пишиб етилади. Марказий ва Шимолий Америкадан келган толаси узун, вилтга бардошли ғўзалар ўрганиб чиқилди ва бундан буёнги ишлар учун танлаб олинди.

Тошкентлик табиётшунослар ҳам қарздор бўлиб қолмаётирлар. Филиал ходимлари бултурнинг ўзидагина мамлакатимиздаги илмий муассасалар ва селекция муассасалари номига ва чет элларга чигит намуналари солинган 1200 тадан кўп пакет жўнатдилар. (ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ДЎСТЛИК, ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИК, ҲАМКОРЛИК

28 февраль — Совет-Афғонистон муносабатлари тарихида муҳим сана. 1921 йил шу куни РСФСР билан Афғонистон ўртасида дўстона муносабат ўрнатиш тўғрисида шартнома имзоланган эди. Жанубдаги қўшнимизнинг улуғ давлат билан мана шу биринчи тенг ҳуқуқли шартномаси иккала мамлакат ва иккала халқ ўртасида дўстлик ҳамда яхши қўшничиликка асос солди ҳамда бир неча ўн йиллар давомида уларнинг ўзаро муносабатларини ривожлантириш негизи бўлиб хизмат қилиб келди. 1978 йил декабрида Москвада иккала мамлакат ўртасида дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик тўғрисида имзоланган шартнома шу муносабатларни кенгайтириш ва чуқурлаштиришда янги, янада самарали босқичга асос солди.

Афғонистонда Совет Иттифоқининг техникавий кўмаги билан кўпгина саноат корхоналари ва бошқа объектлар қурилди. Улар орасида «Наглу» гидроэлектр станцияси, азотли ўғит заводи, Қобулдаги уйсозлик комбинати, Шибирғон атрофидаги газ конлари бор. Жангалак авторемонт заводи шу объектларнинг энг каттасидир. Афғонистон матбуоти уни кўпинча «етакчи саноат корхонаси», «Совет-афғон ҳамкорлигининг намунаси» деб атайди. Унинг аҳамияти зўр. Чунки Афғонистонда темир йўл йўқлиги сабабли ҳамма юклар автомобиль транспортида ташилади.

Корхона 1960 йилда ишга туширилган эди. Ўша пайтда завод автомобилларни ремонт қилиш, шунингдек улар учун баъзи эҳтиёт қисмларни тайёрлаш ҳамда қурилишда ва рўзғорда ишлатиладиган металл буюмлар ишлаб чиқариш билан шуғулланар эди. 1978 йил Апрель революцияси корхонанинг жадал ривожланишига турткі берди. Мамлакатнинг эҳтиёжларига мувофиқ завод маҳсулотининг турлари кўпая бошлади. Ҳозир жангалакликлар автобусларнинг корпусларини, нефть маҳсулотлари ташиладиган ва сақланадиган цистерналарни, ерларни суғориш учун керакли агрегатларни, қишлоқ хўжалик қуролларини, цемент ва ун корхоналари учун тегирмон ғилдиракларини ва бошқа кўп маҳсулотларни ишлаб чиқармоқдалар.

Жангалак заводидаги ялпи маҳсулот ҳажми революциядан аввалги даврга нисбатан 29,3 процент кўпайди. Бунга ажабланмаса ҳам бўлади. Ишлаб чиқариш муносабатларининг характери ўзгарди, меҳнат шароитлари анча яхшиланди. Заводда вужудга келтирилган ижодий муҳит, афғон ва совет мутахассисларининг мустаҳкам ҳамкорлиги, меҳнаткашларнинг корхона фаолияти пировард натижаларидан манфаатдорлигини барқарор ишлашга кўмаклашмоқда.

Заводда ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, маҳсулот сифатини ошириш, янги илғор технологияни жорий этиш соҳасида катта иш қилинмоқда. Ўтган йили «КаМАЗ» автомобилларининг моторларини ремонт қилиш ў з л а ш т и р и л д и, СССРдан олинган 32 та янги асбоб-ускуна монтаж қилиниб, ишга туширилди.

Жангалак авторемонт заводи Афғонистоннинг энг катта корхонасигина бўлиб қолмай, шу билан бирга у республика завод ва фабрикалари ўртасидаги мусобақада доимо фахрли ўринларни олиб келаётган илғор корхона ҳамдир. Кучли партия ташкилотининг фаолияти бунга кўп жиҳатдан ёрдам бермоқда.

Жангалакдаги янгилик нишоналарини ҳамма жойда кўриш мумкин. Корхонада кўргазмали тарғибот яхши йўлга қўйилган. Завод ишчи ва хизматчиларининг 95 проценти касаба союз аъзоларидир. Яқинда коллектив ҳар йили 120 соат бепул ишлаб, унинг эвазига тушадиган маблағни болалар уйлари, мактаблар, болалар боғчалари қурилишига топширишга қарор қилди.

Бу илғор корхонада ишчиларнинг касб-кор ва техника билими даражасини оширишга, саводсизликни тугатишга катта эътибор берилмоқда. Ҳар куни бир соат давомида саводсизликни тугатиш курслари ишлайди. Ишчиларнинг катта бир группаси Кобул автомеханика техникумида таълим олмоқда. Келгуси йилдан бошлаб завод ходимларининг бошқа бир группаси Қобул политехника институтида шуғуллана бошлайди (уларнинг иш ҳақи сақланиб қолади).

Апрель революциясининг душманларини АҚШ империализми ва регион реакцияси рағбатлантириб, уларни пул билан таъминлаб келмоқда, бу душманлар Афғонистондаги илғор ўзгартишларга тўсқинлик қилишга, республика манфаатлари йўлидаги тинч меҳнатни издан чиқаришга уринмоқдалар. Жангалак ишчилари буни яхши тушунадилар. Корхонада ўзини ўзи мудофаа қилиш отряди тузилган. Меҳнаткашлар қўлларига қурол олиб жонажон заводни ўзлари қўриқламоқдалар.

Жангалак авторемонт заводи ҳозир қайтадан яшармоқда. Ўтган йилнинг октябрь ойи ўрталаридан заводни тубдан реконструкция қилишга киришилди. Бу иш корхонанинг кумуш юбилейигача, яъни 1985 йилда тугалланиши керак. Бу реконструкция натижасида корхонанинг қувватини бир ярим-икки баравар ошириш мўлжалланмоқда. Янги авторемонт цехи, қозонхона, электр подстанцияси, тозалаш иншоотлари, қуюв цехи омбори ва термик бўлими билан бирга қурилади. Шу туфайли қуйма ишлаб чиқариш тахминан тўрт баравар кўпаяди. Маъмурий-маиший корпус, овқатланиш комбинати, амбулатория қад кўтаради. Спорт шаҳарчаси барпо этилади. Илгари заводнинг ўз уй-жой фонди йўқ эди, энди реконструкция планида ишчилар учун уй-жой бинолари қуриш мўлжалланмоқда.

АДР Министрлар кенгашининг раиси С. А. Кештманд янги цех пойдеворига биринчи ғишт қўйишга бағишланган тантанали маросимда сўзлаган нутқида Жангалак авторемонт заводини мамлакатнинг энг яхши корхонаси, деб атади. Бу —ҳақли ва фахрли баҳодир. Корхонанинг 1100 ишчи ва хизматчисидан ҳар бир киши мана шу номни олишга ҳисса қўшган.

Г. БАЙКОВ,
ТАСС мухбири.
КОБУЛ.

«ВИДЕОТОН» ЖАМИЯТИНИНГ ЮБИЛЕЙИ

БУДАПЕШТ. «Видеотон» саноат-савдо акционерлар жамияти ўзининг 15 йиллик юбилейини нишонлади. Бу жамият «видеотон» радио-телевизион аппаратлар заводини, Будапешт радиотехника заводини ва Венгрия оптика комбинатини бирлаштирган. Корхоналар коммерсия ва ишлаб чиқариш фаолиятини бирлаштиришнинг ана шундай формаси конструкторлик бюроларининг ҳамжиҳат бўлиб ишлашига, жамиятда қатнашувчи корхоналар маҳсулоти сифатининг яхшиланишига ёрдам берди. Ўн беш йил мобайнида корхонанинг обороти 14 баравар кўпайиб, 1983 йилда 7 миллиард форинтни ташкил этди. Аксионерлар жамияти ўз корхоналарининг махсулотини 45 мамлакатга экспорт қилмоқда. Совет Иттифоқи «видеотон» жамиятининг энг катта мижозидир.

Кампучия халқининг жангчилари ўз она-Ватанининг чегараларини мустаҳкам қўриқламоқдалар (суратда).

В. Будан фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

КЎПЛАБ ИШЛАБ ЧИҚАРИЛМОҚДА

БУХАРЕСТ. Расмий маълумотларга кўра, Руминия нефть бурғилаш ускуналари ишлаб чиқараётган асосий мамлакатлар орасида жаҳонда 3-ўринни ва Европада 2-ўринни эгаллаб турибди. Бугунги кунда Руминия саноати 1200 метрдан тортиб то 10 минг метргача чуқурликдаги қудуқларни бурғилаш учун хилма-хил қурилмалар ишлаб чиқармоқда. Бу қурилмалар Дизель-гидравлика, Дизель-электр ва электр узатма билан ишга туширилади. Геология-разведка ишларини олиб бориш учун ускуналар, насослар, бурғилаш ускуналарининг 150 дан кўпроқ типлари, асбоблар ва хоказолар ишлаб чиқарилмоқда. Денгизда бурғилаш ишларини олиб борадиган платформаларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. 12.000 метргача бўлган чуқурликда ишлай оладиган махсус қурилмаларни ишлаб чиқаришга тайёргарлик ишлари жадал олиб борилмоқда. Руминияда тайёрланаётган бурғилаш ускуналари барча қитъалардаги жаҳоннинг 30 дан кўпроқ мамлакатига жўнатилмоқда. Совет Иттифоқи бундай ускуналарни кўплаб сотиб олмоқда.

ГЕОЛОГЛАР ТОПИЛМАСИ

Ҳиндистонлик геологлар Гужарат штатининг соҳил районида Тапти дарёси дельтасининг яқинида янги табиий газ конини очдилар. ПТИ ахборот агентлигининг хабарига кўра, 2.500 метр чамаси чуқурликкача ковланган қудуқ бир кунда 100 минг куб метрдан кўпроқ қимматли хом ашё бермоқда. Ҳозир Тапти дельтасида ушбу райондаги газ жами запасларини аниқроқ белгилаш мақсадида геологик разведка ишлари олиб борилмоқда.

ТАЛОН-ТАРОЖ ҚИЛИНАЁТГАН БОЙЛИК

Венесуэладаги олтин ва қимматбаҳо тош табиий запаслари уни яширинча АҚШга олиб кетилиши натижасида тез камайиб бормоқда. Пойтахтда чиқадиган «Ультимас нотисиас» газетаси ўтказган текшириш натижаларидан маълум бўлишича, Каракасда ва бошқа шаҳарларда, шунингдек мамлакатнинг олтин чиқадиган районларида америкалик даллолларнинг кўпдан-кўп яширин синдикатлари ўрнашиб олган бўлиб, улар «яширинча бозордан» олтин, платина, кумуш ва бриллиантларни харид этиб, уларни пинҳона равишда Қўшма Штатларга ўтказиб келмоқдалар ва шу билан Венесуэла давлатининг иқтисодий манфаатларига жуда катта зиён етказмоқдалар. Бу шайкалар ихтиёрида чангалзорларда яширинган аэродромлар, самолётларнинг учиши назорат этилмайди.

Расман рўйхатга олинган бешта олтин қазиш компанияларига келганда, шулардан биттасигина ҳақиқатан давлат тасарруфидадир. Қолган тўрттасида АҚШлик гангстер — миллионерлар хўжакўрсинга қўйилган кишилар орқали даромад орттирмоқдалар.

Америкалик бизнесменлар Венесуэланинг олтин ресурсларини ваҳшиёна таламоқдалар. Ҳолбуки Лотин Америкасидаги бу мамлакатнинг ташқи қарзи 35 миллиард доллардан ошади. Башарти ҳукумат фавқулодда чоралар кўрмаса олтин бизнеси хўжайинларининг жиноий фаолияти Венесуэла халқи бошига ҳалокатли оқибатлар келтиради.

КЕНГУРУ ОВИ ЧЕКЛАНДИ

Австралия маъмурлари атроф-муҳит ҳимоячиларининг талабларини инобатга олиб, шу йил овланадиган кенгуру миқдорини чеклайдиган чоралар кўришга мажбур бўлдилар. 2 миллионга яқин — бултургидан 1,5 миллионта кам кенгуруни йўқотишга рухсат берилди. Ҳозир Австралияда 21 миллионга яқин кенгуру бор. Австралияда яшайдиган ҳар икки кишига 3 тадан кенгуру тўғри келади.

ИШЛАШГА ЯРОҚЛИ МИНЕРАЛЛАР

Катар деганда Форс кўрфази зонасида нефтга бой шу мамлакатни кўз олдимизга келтирамиз. Лекин бу мамлакат тарихида яқинда илк бор ўтказилган геологик ва геофизик тадқиқотлар «ишлашга яроқли кўпдан-кўп минераллар» борлигини тасдиқлади.

Катардан олинган хабарларга кўра, ер йўлдошларидан туриб съёмка қилиш ёрдамида кашф этилган табиий ресурслар орасида жами 12 миллион тонна гипс ва алебастр конлари таркибида магнезия, стронций бўлган рудалар, шунингдек туз конлари бор.

• Инсон организми мўъжизалари

БИОРИТМНИ БИЛАСИЗМИ?

Бутун йил давомида, деярли ҳар душанба куни «янги ҳаёт бошлаш» тўғрисида ўз-ўзимга сўз бераман. Фойдали ишлар режасини тузиб, кун режимини белгилайман. Аммо душанба келиши билан барча режаларим чиппакка чиқади. Гоҳида планимда «кўзда тутилмаган» бирор китобни ўқигим келиб қолса, баъзида телевизорда қизиқроқ кўрсатув бўлади, бошқа сафар эса яна нималардир чиқиб қолади. Мен, бизга биоритмлар таъсир этармиш, деб эшитгандим. Балки ҳамма гап шундадир, шу тўғрида батафсилроқ билишни истардим.

С. КУРМАЗОВ.

«Комсомольская правда» мухбири газетхоннинг ушбу саволини шарҳлаб беришни мамлакатимиз етакчи биоритмологларидан бири Л. Я. Глибиндан илтимос қилди.

— Леонид Яковлевич, биоритмлар ҳақида билиб қўйишимиз чиндан ҳам зарурми?

— Биологик жараёнларнинг даврийлиги қадимдан маълум. Масалан, бу ҳақда Сенека ҳам билган. Икки ярим аср муқаддам тирик организмларнинг ўз «ички соатлари» борлиги, улар шунга асосан ҳаёт кечиришларини аниқлашган. Оддийгина хўрозни олиб кўрайлик — у соатгина эмас, бутун бир «будильник»дир.

Айниқса, ҳозирги пайтда биоритмология бизни жуда ҳам қизиқтириб қўйди. Техника, авиация, космонавтика гуркираб ривожланмоқда. Шунинг учун ҳам, масалан, поезд машинисти, учувчи ёки космонавтнинг кайфияти қандай эканлигини билиш биз учун жуда муҳим. Ёки бўлмаса аҳоли миграциясини олиб кўрайлик. Инсон ўз турар жойини ўзгартирди, қишлоққа — жонажон шаҳридан минг километр узоққа бориб қолди, дейлик. Хўш, унинг саломатлигида бирор ўзгариш рўй берадими? Инсоннинг бошқа жойга келиши унинг узоқ умр кўришига, ирсиятига, меҳнат қобилиятига таъсир кўрсатмасмикан? Ана шундай саволларга жавоб топиш биз биоритмологларнинг вазифамиздир.

— Биз биоритмларимизни сезаоладиган аниқроқ мисоллар келтира оласизми?

— Масалан автомашина ҳайдовчиларининг соат 18—19 оралиғида айниқса ҳушёр бўлиши зарурлиги жуда илгаридан маълум. Негаки, ҳайдовчилар кечга яқин жуда чарчаган, бунинг устига пиёда ҳам ишдан ҳориб қайтаётган бўлади. Аммо тадқиқотлар шуни кўрсатадики, йўл-транспорт ҳодисаларининг рўй бериш эҳтимоли соат 9—10 ҳамда 14—15 оралиғида ҳам анча катта экан. Ваҳоланки, бу пайтларда ҳайдовчилар ҳам, пиёдалар ҳам ҳали толиқмаган бўлади. Айттандай, шу соатларда, ишлаб чиқаришда шикастланишлар ҳам бошқа пайтдагига қараганда кўпроқ юз бераркан. Фан корхоналарнинг раҳбарларига, меҳнат муҳофазаси мутахассисларига бу борада зарур тавсиялар бера олиши мумкин.

— «Эрта ёки кеч» тушунчасига ҳар ким ўзича амал қилади. Ҳар ҳолда қайси пайтда уйқуга ётган яхши?

— Олимларнинг Владивосток медицина институти клиникаси базасида ўтказган тадқиқотлари шуни кўрсатадики, инсоннинг ақлий ва жисмоний фаолияти ўз «чўққи»ларига эга. Улар соат 5—6, 11—12, 16—17, 20—21, 24—1 ларда бўлади. Бизнинг иш қобилиятимиз энг кам бўладиган пайтлар соат 2—3, 9—10, 14—15, 18—19 ва 22—23 ларга тўғри келади. Энг яхшиси, уйқуга соат 21—22 оралиғида ётган маъқул. Чунки худди шу 22—23 да навбатдаги физиологик сусайиш бошланади. Соат 24 дан кейин эса узоқ вақт уйкунгиз келмайди. Бу айниқса болалар ва кексалар мисолида жуда яхши сезилади. Уйқудан энг яхшиси соат 4—5 ларда уйғонган яхши. Бу инсон ҳаётидаги энг самарали вақт ҳисобланади. Аммо, афсуски, кўпинча биз бу пайтда донг қотиб ухлаётган бўламиз...

— Кечирасиз, Леонид Яковлевич, «бойқуш»лар ва «сўпитўрғай»ларга нима дейсиз? Демак, иш қобилияти тонгда ёки кечки пайт кучаядиган ҳолатлар бўлмас эканда...

— Биологик маънода айнан шундай! Биз биоритмларим и з н и «тарбиялаб» ёки ўзгартириб ололмаймиз. Аммо агар инсон кечаси билан ишлай олар экан, бу унинг бойқушсифат эканлигини англатмайди. Ҳамма гап шундаки, кечаси уй тинч бўлади, ҳеч нарса чалғитмайди. Яна шу нарса ҳам бутунлай табиийки, «бойқуш» тунги меҳнатдан кейин бутун кун бўйи эснаб юради. Агар у уйқуга соат тўққизда ётишга уриниб кўрса, кўп ўтмай «тўрғай»га айланиб қолганини ҳис этарди! Одамлар ўз активлиги чўққиларини белгилашда янглишишади ва иш кунларини нотўғри режалайдилар. Натижада ҳаммасига улгурмайдилар, ишни уйларига ҳам олиб қайтадилар. Яна бунинг устига бу ишларидан фахрланиб ҳам юрадилар. Баъзилар «мен кечаси аъло даражада ишлай оламан», деб даъво қилишади. Бизни биоритм алдаб қўяди: ҳақиқатда активлик чўққиларидан бири соат 24 да келади. Кейин эса фаолият сусайиши муқаррар. Инсон ўзини барибир қийнайди. Энг яхшиси, будильникни, соат бешга тўғрилаб, кеч соат тўққизда уйқуга ётган маъқул.

Студент бўлган пайтларимда бир куни профессор К. А. Мешчерская группамизга фармакология бўйича имтиҳонга... эрталаб соат бешда келишни таклиф этди! Биз профессор мўъжиза кўрсатмоқчи, деб хаёл қилдик. Норози бўлганлар орасида мен ҳам бор эдим. Аммо шуниси эсимдаки, группамиздан ҳеч ким имтиҳондан «йиқилгани» йўқ. Яна бунинг устига биз бутун бир кунни тежаб қолдик.

Айттанча, спорт мусобақаларини ҳам имкон борича соат 11—12, 16—17, 20—21 оралиғида ўтказиш мақсадга мувофиқ. Рекордлар янада кўпаяди.

(«Комсомольская правда»дан).

„ТО" спорт ҳафтаси

КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари асосида физкультура ва спортни янада ривожлантириш масалаларига бағишланган республика кенгашида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев эътиборни ўқувчилар, ёш спортчилар, келажак эгалари бўлган ёшлар билан ишлашга қаратди.

Тошкент шаҳридаги техникум, ҳунар-техника билим юртлари, мактабларда ёш авлодни жисмоний соғлом қилиб тарбиялаш ишларига катта аҳамият берилмоқда. Ушбу туркум материалларида ана шулар ҳақида ҳикоя қилинади.

ПОЙГАЧИ МАҲОРАТИ

Яқинда Тошкентдаги республика ипподромида автомобиль пойгаси бўйича Ўзбекистон чемпионати бўлиб ўтди. Бу энг мураккаб спорт турларидан бири ҳисобланади. Автомобилни қорли йўлка бўйлаб ҳайдаш учун ҳайдовчи юксак касб малакасига эга бўлиш билан бирга, йўлда учраши мумкин бўлган ҳар хил вазиятларни ҳисобга олиши, ниҳоятда хушёрлик,кўрсатиши лозим. Қишки республика чемпионати совриндорларидан бири Валерий Литвинов ана шундай хислатларни ўзида тўла мужассамлаштирган.

Мусобақалар якунланиши билан мухбиримиз республиканинг бир неча марта чемпиони В. Литвинов билан учрашиб, ундан спортнинг бу турини нима учун танлаганлигининг сабабини сўзлаб беришни илтимос қилди:

— Дастлаб мен мотоцикль спорти билан шуғулландим. Кейинчалик автораллига ўтдим. Дастлабки мусобақаларда эришган натижаларим чакки бўлмади. Шундан кейин спортнинг бу турига ихлос қўйиб қолдим. Чунки бу ерда имкониятларим тўла очила бошлади.

Автоспортга қизиқишимнинг ўзига хос сабаблари бор, албатта. Биринчидан, у техникани мукаммал билишни талаб қилади. Чунки машинани мусобақаларга спортчининг ўзи тайёрлашига тўғри келиб қолади. Демак, у техникани ҳамиша шай бўлишига эришиши, ҳар жиҳатдан соз бўлишини таъминлаши лозим. Носоз машинага ўтирган спортчи ғалабага эришолмайди. Шундай экан, бошқа одам созлаган машинани бошқаришга кўнгил борадими ахир?

Иккинчидан, масъулиятли мусобақаларда иштирок этиш учун мамлакатимизнинг турли қишлоқ ва шаҳарларига боришга тўғри келади. Жойлардаги трассалар бир-биридан кескин фарқ қилади. Об-ҳаво ҳам шундай. Буларнинг ҳаммаси машинани бошқа кишининг ёрдамисиз ўз қўлинг билан мусобақаларга тайёрлашни талаб этади. Хуллас, техникани миридан сиригача билмаган киши мусобақада иштирок этиши мумкин эмас.

Қисқа қилиб айтганда машинани ҳам, уни бошқаришни ҳам пухта билиш лозим. Бунга омадни ҳам қўшимча қилиш керак. Жуда кўп ҳолларда спортчига шу омад етишмай қолади...

Валерий Литвинов ишнинг техник томонларига тўхталди. Бу тушунарли, албатта. Техника хушёрликни, билимдонликни, чаққонликни талаб қилади. Унинг сўзларига қуйидагиларни қўшимча қилиш мумкин: В. Литвинов ўз касбини пухта билиш билан бирга маънавий жиҳатдан ҳам етук тайёргарликка эга. Шу боисдан ҳам у ҳеч қачон иккиланмайди, энг қийин вазиятларда ҳам тўғри йўлни топа олади. Буларнинг ҳаммаси пойгачи маҳоратини белгилайдиган хислатлардир.

Физкультура коллективларида

МУҲИМ ЭЪТИБОР

Фрунзе районидаги 73-ўрта мактабга киргудек бўлсангиз, ўтказилаётган спорт беллашувлари эътиборингизни тортади. Бу мактабда ўқувчиларнинг жисмоний камол топишига муҳим эътибор берилаётганидан далолатдир.

Физкультура кабинетида биз тажрибали жисмоний тарбия ўқитувчиси Василис Янис Кеврикидис ва ёш ўқитувчи Исматулла Олимбековни учратдик. У Василис Янисниниг тарбиясини олган, шу мактабда ўқиган. Кейин устозининг изидан бориб, физкультура институтини тамомлади. Бокс бўйича спорт мастери. Бир йилдан буён мактабда ўқитувчилик қилмоқда.

Мактаб ўқувчилар физкультура коллективининг спортда эришаётган натижалари чакки эмас. Деворга осиб қўйилган стендларда ўқувчилар қўлга киритган натижалар қайд этилган. Спортнинг жуда кўп турлари бўйича район ва шаҳар биринчиликларида ғалабага эришилган.

Айниқса Равшан Хусниддинов ва Абдурашид Обидовларнинг номини ифтихор билан тилга олишади. Улар шашка бўйича Ўзбекистон чемпиони бўлишган. Ўтган йили спорт мастерлигига кандидатлик нормативини бажаришди. Мактаб қизлар волейбол командаси бир неча марта «Ёш куч» жамияти биринчилигининг ғолиби бўлган.

Жуда кўп ўқувчилар район, шаҳар ва республика терма командаларига аъзодирлар.

— Мактабимизни битирганларнинг кўплари, — дейди Василис Янис, — ҳозир физкультура институтида ўқишмоқда. Уларнинг орасида 1981 йилги классик кураш бўйича мамлакат чемпиони Толиб Усмонов, спорт мастерлари ака-ука Ўткир ва Нурилла Йўлдошевлар, бокс бўйича спорт мастери Элдор Садриддинов бор.

У. УСМОНОВ.

«КАМАЛАК» ШАХМАТ КЛУБИ

Клуб Советининг раиси гроссмейстер Георгий АЪЗАМОВ

Шахмат юлдузлари

Александр Алёхин

А. А. Алёхин расмий равишда тўртинчи Жаҳон чемпиони ҳисобланади. У икки марта — 1927 йилдан 1935 йилга қадар ва 1937 йилдан 1946 йилга қадар Жаҳон тождори бўлган.

Голландия. Гаарлем, 1937 йил 16 октябрь. Алёхин — Эйве ўртасида матч-реванш ўтказилмоқда. Алёхин чемпион унвонини қайтариб олиш учун 30 партияда 15,5 очко тўплаши керак. 5 партия ўйналди. 3:2 ҳисобида Эйве олдинда бормоқда. 6-партия бошланди. Унинг боришини барча гроссмейстер ва мастерлар, бошқа мухлислар ҳам эътибор билан кузатишмоқда.

Аввал икки марта мағлубият аламини тотган Алёхин вазиятни кескинлаштириб, донани қурбон бермоқчи бўлди. Бу нима? Янгиликми? Ёки бирон бир ўйланган фикрми?! Эйвега маҳорати ёрдам бермади. У қурбон қилинган донани олмади, қарши ҳужум қилишга уриниб кўрди... Афсуски, хатога йўл қўйди. Ҳисоб тенглашди...

Бу матчда А. Алёхин ғалабага эришиб, 1935 йилда қўлдан берилган мавқеини қайтариб, яна Жаҳон тождори бўлди.

А. Алёхиннинг ўзи ким? У шахмат чўққисига қандай кўтарилди?

Александр Александрович Алёхин 1892 йилнинг 1 ноябрида Москвада туғилди. Етти ёшида шахмат ўйнашни ўрганди. Унга ниҳоятда қизиқиб қолди. Кейин уйда ўтказилган турнирларда, Москвадаги тўгаракларда қатнашди. 1908 йилда Москвада хат орқали ўтказилган турнирда муваффақиятга эришди. Шундан кейин унга гроссмейстерлик маррасини эгаллаш ва жаҳондаги учинчи шахматчи бўлиш учун олти йилдан кўпроқ вақт керак бўлди. 1920 йилда А. Алёхин Москвада ўтказилган шахмат Олимпиадасида ғолиб чиқди. Мамлакат чемпионатлари шу Олимпиадада ўз ҳисобини бошлади. Рус гроссмейстери ҳар хил турнирларда қатнашиб, яхши натижаларни қўлга киритди. Оқибатда жаҳон чемпиони Х. Р. Капабланка билан беллашишга қодир рақиб даражасига кўтарилди. А. Алёхин 1927 йилда Нью-Йорида ўтказилган турнир ҳақида китоб ёзди. Бу бадиий асарда унинг ижод қирралари ёрқин кўринди. Бу китоб кейинчалик шахматчилар учун қўлланма бўлиб қолди. Унда партиялар тушунарли тилда шарҳлаб берилган.

А. Алёхин Капабланка билан ўтказилган учрашувга қадар икки йил давомида тайёргарлик ва машқ қилишнинг янги усулини ишлаб чиқди, айни вақтда кучли турнирларда қатнашди. Капабланка билан матч ниҳоятда кескин, сифат жиҳатидан юксак даражада ўтди. Шу ерда даъвогар чемпион унвонини қўлга киритди.

А. Алёхин шахмат тождори бўлган саккиз йил давомида даъвогарлардан бири Е. Ф. Боголюбовни икки марта — 1924 ва 1929 йилда енгди. Барча турнирларда биринчи ўринни эгаллади. Фақат 1933/34 йилда Гастингсда ўтказилган турнирда 2—3 ўринни бўлашиб олди. 1930 йилда Сан-Ремода, 1931 йилда Блодда, 1932 йилда Лондон ва Бернда, 1934 йилда Цюрихда ўтказилган турнирларда ишончли ғалабага эришди.

А. Алёхиннинг жаҳон шахмат маданиятига қўшган ҳиссаси ҳам беқиёс. У ҳақиқий санъаткор сифатида ижоднинг янги оригинал намуналарини яратди.

1934 йилдан бошлаб шахматчиларнинг янги авлоди майдонга келди: М. Эйве, М. Ботвинник, П. Керес, Р. Файн, С. Решевский; 1936 йилда Капабланка яна ўз кувватини қайта тиклади... С. Флор. Бу шахматчиларнинг ўзаро беллашувлари ва жаҳон чемпиони А. Алёхин билан ўтказилган учрашувлари шахмат ғоясини янада ривожлантирди.

А. Алёхин умрининг охирига қадар мусобақаларда иштирок этиб, ижоднинг янги намуналарини яратди. А. Алёхин билан М. Ботвинник ўртасида Москвада учрашув ўтказиш ҳақида икки марта музокара ўтказилди. Биринчи марта уруш туфайли учрашув бўлмай қолди. Иккинчи марта эса учрашувнинг ўтказилмай қолишига А. Алёхиннинг вафоти сабаб бўлди. У 1946 йил 24 март куни тасодифан вафот этди.

Мамлакатимизда А. Алёхиннинг бир неча китоблари қайта нашр этилмоқда. Улардан ҳозирги шахматчилар қадимий ўйиннинг сирларини ўрганишяпти. Мағлуб бўлмаган жаҳон чемпиони ҳақида «Россиянинг оппоқ қорлари» фильми яратилди, А. Котов, А. Панов ва бошқа муаллифларнинг китоблари эълон қилинди.

Г. БОРИСЕНКО,

хат ва телеграф орқали ўтказилган мусобақалар гроссмейстери, СССР спорт мастери.

СЎНГГИ ТО КОЛОНКА

● КАТТА ДОВРУҒЛИ ЁЗУВЧИ КИМ!

Бугунги кунда жаҳоннинг кўпчилик мамлакатларида катта довруғ қозонган ёзувчи ким эканлигини биласизми! У Х. К. Андерсендир. Ёзувчининг асарлари фақат ўтган йилнинг ўзидагина турли тилларга 154 марта таржима қилинди. ЮНЕСКО маълумотларига қараганда ака-ука Гриммларнинг эртаклари ҳам кичик китобхонлар ўртасида катта шуҳрат қозонган. Гриммларнинг асари 103 марта нашр этилди. Жаҳон адабиёти классикларининг асарлари ҳамон кўпгина мамлакатларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Бир йил ичида Ж. Верн китобларининг 178 та таржимаси чиқди. Лев Толстойнинг асарлари чет тилларда 135 марта, Ч. Диккенс асарлари 76 марта, Ф. Достоевский асарлари 75 марта, Э. Золя асарлари 34 марта, В. Гюго асарлари 27 марта чоп этилди. Чет эл авторларининг китобларини таржима қилиб чоп этишда Совет Иттифоқи жаҳонда биринчи ўринни эгаллайди. Ундан кейинги ўринларда Испания, Голландия ва Япония туради.

● 1926 ЙИЛДА БОШЛАНГАН ШАХМАТ ЎЙИНИ

1926 йилда биринчи юриши бошланган шахмат партияси жаҳонда энг узоқ давом этиб келаётган ўйин бўлиб, у ҳанузгача тугалланмаган. Телефон орқали ўтказиб келинаётган бу ўйин иштирокчилари инглиз миллатига мансуб шахматчилар бўлиб, уларнинг бири Лондонда, иккинчиси эса Глазгода истиқомат қилади. Рақиблар йилда бир марта шахмат донасини юришга келишиб олганлар. Оғзига кучи етмаган одамларнинг таъкидлашича, партияни ниҳоясига етказиш уларнинг невараларига насиб этар эмиш...

● АВТОМОБИЛЬ... ИНСОН МУШАГИ БИЛАН ЮРАДИ

Ғарбий Германиядаги фирмалардан бири икки ўринли автомобиль лойиҳасини ишлаб чиқди. Бу автомобиль инсоннинг мушаклари кучи билан ҳаракатга келади. Уни ҳайдовчининг ўзи ёки пассажири билан биргаликда ҳаракатга келтиради. Агар автомобилда икки киши бўлса унинг тезлиги соатига 50 километргача бориши мумкин. Лойиҳа муаллифларининг фикрича, уларнинг автомобили жуда ҳам кенг оммалашади.

● ЗИЛЗИЛА ВА СТАТИСТИКА

Голдендаги (Колорадо штати) зилзилалар бўйича миллий ахборот марказининг хабар беришича, 1983 йили жаҳонда 70 та кучли зилзилалар (Рихтер ўлчови бўйича 6,5 баллдан бошлаб ва ундан кучли зилзилалар) юз берган. Бу — 1982 йилдагига қараганда 14 та зилзила кўп, деган сўздир. Бироқ зилзилада ҳалок бўлганлар сони камайган. 1982 йилда у 3338 кишини ташкил этган бўлса, ўтган йили бу рақам 2322 бўлган.

● «СОАТ 7 ДА ҚИЧҚИРАДИГАН ХЎРОЗ КЕРАК»

Яқинда Испанияда чиқадиган газеталардан бирида «Эрталаб соат олтида қичқирадиган хўрозни соат еттида қичқирадиганига алмаштираман» деган мазмундаги эълон босилиб чиқди. Газета кўрсатилган адресга ўз репортёрини юборди. Чиндан ҳам эълон берган кишининг гапи тўғри бўлиб чиқди. Хўроз эгаси уйдаги жониворнинг эрта қичқиравершидан жуда зада бўлиб кетган экан. У бевақт қичқирган хўрознинг «касофати» туфайли ҳар куни уйқуга тўймас экан. Газетада босилган эълонга кўпчилик қизиқиб, хўрозларини алмаштиришга олиб келишди. Лекин барибир хўроз алмаштирилмай қолди. Олиб келинган хўроздан бири... кар-соқов экан. Яна бир бошқаси эса эсига келиб қолгандагина қичқираркан. Учинчи хўроз бўлса... инглиз талаффузида «феъли» келгандагина қичқирар экан...

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ БАҲОРГИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

24 МАРТ — 1 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ

КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИ ҚАТНАШАДИЛАР

ПРОГРАММАДА— ЦИРК САНЪАТИНИНГ ҲАММА ЖАНРЛАРИ НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ.

Томошалар соат 12.00, 15.00 ва 18.00 да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси очилган.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

Кассалар соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Справкалар олиш учун телефонлар: 44-35-91 (касса), 44-35-84 (администратор).

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

25 ФЕВРАЛЬ — 4 МАРТ КУНЛАРИ

СССР 50-ШАХСИЙ БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

БОКС

Мусобақаларда Совет Иттифоқининг кучли боксчилари — Олимпия ўйинлари, Жаҳон ва Европа чемпионлари ҳамда совриндорлари: Ш. САБИРОВ, В. ШИН, А. ЯГУБКИН, А. АЛЕКСАНДРОВ, С. ҚЎНОҚБОЕВ, С. ВАСИЛЕНКО қатнашадилар.

Мусобақанинг бош судьяси — Бутуниттифоқ тоифасидаги судья Н. Н. СЕДОВ (Москва шаҳри).

МУСОБАҚАЛАР

25, 26 февралда соат 12 ва 18.00 да;
27, 28, 29 февраль, 1 мартда соат 18.00 да;
3 мартда соат 12 ва 17.00 да;
4 мартда соат 15.00 да БОШЛАНАДИ.

Чемпионат 25 февраль соат 18.00 да тантанали очилади.

Билетлар «ЮБИЛЕЙ» Марказий спорт зали кассаларида сотилмоқда.

Кассалар ҳар куни соат 10.00 дан 19.00 гача ишлайди.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Қуйидаги телефонлар орқали маълумотлар олиш мумкин: 46-03-12, 46-70-31, 46-68-77.

АВТОМОБИЛЬ ҲАВАСКОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ТЕХНИК ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СТАНЦИЯЛАРИ:

ТЕХНИК ХИЗМАТ КЎРСАТИШ БОШ СТАНЦИЯСИ

Халқлар Дўстлиги кўчаси, 118-уй;
1 — Чилонзор райони, 8-квартал, Х. Турсунқулов кўчаси;
2 — Юнусобод массиви, Новгородский кўчаси, 2-уй;
5 — Куйбишев райони, Луначарский шоссеси, 299-уй;
7 — Чилонзор райони, 8-квартал, Х. Турсунқулов кўчаси.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДА:

3 — Олмалиқ шаҳри, Китве кўчаси, 3-уй;
4 — Чирчиқ шаҳри, 4-микрорайон;
6 — Калинин райони, Қуйлиқ посёлкаси, Нурившан кўчаси;
8 — Чиноз райони, Чиноз посёлкаси;
14 — Ангрен шаҳри, Южний кўчаси.

ҲАР КУНИ ЭРТАЛАБ СОАТ 8 ДАН 21.00 ГАЧА (дам олиш кунларисиз)

ИШЛАЙДИ

ТЕХНИК ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СТАНЦИЯЛАРИДА МАШИНАЛАР ЖОРИЙ РЕМОНТ ҚИЛИНАДИ, ТЕХНИК ХИЗМАТ КЎРСАТИЛАДИ, ТУНУКА-ПАЙВАНДЛАШГА ОИД, АВТОМОБИЛЛАРНИ БЎЯШ (ранг бериш) ВА БОШҚА КЎПГИНА ИШЛАР АМАЛГА ОШИРИЛАДИ.

Ҳозирги вақтда техник хизмат кўрсатиш станцияларида ҳаво ва мойли фильтрлар, «Жигули» моторлари мойлари, 2140 ва 412 кузовларининг тайёр йиғилгани, ЗАЗ-968 кузовининг тайёр (металлдан ишлангани ҳам бор) йиғилгани ва ГАЗ-69 кузовининг (саккиз ўринли) тайёр йиғилгани мавжуд. Шунингдек, ВАЗ автомобиллари учун кўпгина эҳтиёт қисмлари келиши кутилмоқда.

«ТАШАВТОТЕХОБСЛУЖИВАНИЕ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ

МЕҲНАТ БЎЛИМИ

ЎРМОН ВА ЁҒОЧ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИГА, «ТОМЛЕСПРОМ» ВА «ВОСТСИБЛЕСОСПЛАВ» БИРЛАШМАЛАРИНИНГ ЎРМОН САНОАТИ ХЎЖАЛИКЛАРИГА ОЛТИ ОЙ МУДДАТГА, ШУНИНГДЕК БРАТСК ШАҲРИ СТАНЦИЯСИДАГИ «БРАТСКЛЕССТРОЙ»ГА ИККИ ЙИЛ МУДДАТ БИЛАН МАВСУМИЙ ИШЛАРГА ИШЧИЛАРНИ УЮШГАН ҲОЛДА ИШГА ЮБОРАДИ

«Дальтрансстрой», «Главдальстрой», «Главвладивостокстрой» трести, Анадирь иссиқлик электр маркази қурилишига, «Главсочиспецстрой»нинг қуйидаги шаҳарлардаги: Хабаровск, Биробиджон, Уссурийск, Сочи, Адлер ва Магадан областидаги Анадир (Анадир шаҳрида пропуск расмийлаштирилади) қурилишларида ишлаш учун қурилиш касбидаги ишчилар таклиф этилади.

Маълумотлар олиш юзасидан қуйидаги адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй ва ишга жойлаштириш бўйича район пунктларига.

ПАЛОС СОТИБ ОЛГАНМИСИЗ?

Ёзнинг иссиқ кунларида кечқурунлари оила аъзолари билан сўри-айвонда салқинлаб, ҳордиқ чиқариб чой ичишнинг ўзгача гашти бўлади.

Кечқурун иссиқ тафти бироз чекинганда уй бекаси айвонга палос солиб, кўрпачалар ёзади. Чой баҳона суҳбат қизиб кетади. Онанинг палос устида ўйноқлаётган дўмбоқчасидан кўнгли тўқ. Чунки жунли палос болаларга совуқлик қилмайди. Бунинг устига у юмшоқ ва қулай.

Ҳа, Ўзбекистонда миллий палослар оммабоплиги билан алоҳида аҳамият касб этади.

Нега дейсизми? Чунки у енгил ва чиройли. Уни чангдан тозалаш ҳам қийин эмас. Шаҳардан ташқарига сайрга чиқилганда уни ўзингиз билан олиб кетишингиз ҳам қулай.

Ундан жуда кўп жойларда фойдаланса бўлади. Масалан, кичик, жажжи палосларни кресло ёки диванга, машина ўриндиғига ёзиб қўйиш, катта палосларни полга солиш ёки безак сифатида деворга осиб қўйиш мумкин. Палослар узоқ муддатга чидамлилиги билан ҳам ажралиб туради.

Қўлда ёки машинада тўқилган турли ҳажмдаги палосларни барча савдо дўконларидан топишингиз мумкин.

Бизнинг саноатимиз халқимиз юксак дидига мослаб ёрқин, ранго-ранг оригинал нақшлар туширилган, товланувчан турли ҳажмдаги палосларни кўплаб ишлаб чиқармоқда.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-24).

театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/II да **Тоҳир ва Зуҳра.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/II да **Бой ила хизматчи**, 29/II да **Аризасига кўра.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/II да **Хотиннинг эри.**

ТВ

сешанба

28 ФЕВРАЛЬ

● МТ I

18.45 «Ёш сайловчиларга — СССР Олий Совети тўғрисида». 1-кўрсатув.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Фан ва турмуш».
20.00 «Вальс». Оркестр ижроси учун хореографик поэма.
20.20 «Бир ёз тарихи». Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия.
21.30 «Время».
22.10 Останкино концерт студиясида ёшлар кечаси.
23.45 —24.00 «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 Ҳужжатли фильмлар.
19.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
20.00 — 20.30 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар».
20.50 «Ҳамдўстлик». Телевизион журнал.
21.20 «Арфа янграйди». Фильм-концерт.
21.30 «Время».
22.10 «Қайтиш йўқ». Бадиий фильм.
23.45 — 00.30 «Оқшомларнинг бирида». Эстрада концерти.

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Болалик — бу камалаклар бўёғи».
18.35 «Миллионлар ленинча университети». «Илмий-техника тараққиёти».
19.05 «Ўзбекистон олимпиадачилари». Енгил атлетика (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Адабий альманах».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Карнай овози». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
21.30 Москва. «Время».
22.10 «Қайта туғилган туйғу». Бадиий фильм.
23.40 Янгиликлар.

● ЎзТВ II

18.35 Кўрсатувлар программаси.
18.40 «Қил устида». Бадиий фильм. 1-серия.
20.00 — 20.20 Янгиликлар.
20.50 Телефильм.
21.00 «Чинор». Илмий-оммабоп программа (рус.).
21.30 МТ II

чоршанба

29 ФЕВРАЛЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.50 Мультфильм.
10.20 «Бир ёз тарихи». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.
11.30 «Саёҳатчилар клуби».
12.30 Янгиликлар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Фан ва меҳнат иттифоқи». Ҳужжатли фильмлар.
16.15 Белоруссия ССР санъат усталарининг концерти.
16.45 «Объектив».
17.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 Халқ куйлари.
18.15 «Спорт ҳафталиги».
18.45 «Ёш сайловчиларга — СССР Олий Совети тўғрисида». 2-кўрсатув.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Мультфильм.
19.40 «Коллектив нимага қодир». 1-кўрсатув.
20.15 «Бир ёз тарихи». Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.30 «Время».
22.10 «Олам кинокамера кўзгусида».
23.25 — 23.40 «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар».
19.10 «Верди музикаси». Телевизион бадиий фильм.
20.00 —20.30 «Сиз яратган боғ».
20.50 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. Эркаклар. «Жальгирис» (Каунас) — МАСК. Каунасдан олиб кўрсатилади. 1- ва 2-ўринлар учун матч.
21.30 «Время».
22.10 «Москва бўйлаб саёҳат. Маркс проспекти». Телевизион ҳужжатли фильм.
22.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак»—«Торпедо» (Горький). 2- ва 3-даврлар.
24.00 —00.40 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Трактор» — МАСК. 3-давр.

● ЎзТВ I

11.00 «Ахборот».
11.20 —11.30 «Бор гўзалликни яратиб». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
12.00 —12.30 «Вахта давом этади». Телефильм.
13.00 Янгиликлар.
18.00 Янгиликлар.
18.15 Мультфильм.
18.35 КПСС МК декабрь (1983 й.) Пленуми қарорлари — ҳаётга! — «Меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш масалалари». «СССР 50 йиллиги» номли Тошкент трактор заводи ишлаб чиқариш бирлашмаси (рус.).
19.10 «Чорвачилик — зарбдор фронт».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Халқ контроли экрани».
20.15 «Тонг кўчаси». Катталар учун мультфильм.
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси мақомчилар ансамбли ёш солистларининг концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.10 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.
22.25 «Генерал Раҳимов». Бадиий фильм.

● ЎзТВ II

9.00 —16.05 МТ II
18.30 Кўрсатувлар программаси.
18.35 «Қил устида». Бадиий фильм. 2-серия.
20.00 —20.20 Янгиликлар.
20.50 «Маиший хизмат: самарадорлик ва сифат» (рус.).
21.20 Телефильм.
21.30 МТ II

Халқ депутатлари Октябрь район Совети ижроия комитети маданият бўлими мудири М. А. Муҳаммаджоновга қизи

Нозима Мирҳосиловна ТОЖИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент халқ хўжалик институти коллективи сиёсий иқтисод кафедрасининг катта ўқитувчиси Т. М. Зиёевга отаси

Муслим ЗИЁЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти ректорати, партия комитети ва касаба союз ташкилоти назарий механика кафедрасининг доценти Д. Г. Мавлоновага онаси

Маҳбуба Мақсудовна ЙЎЛДОШЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент совет савдоси техникуми коллективи техникум ўқитувчиси Ш. Каримовга онаси

Замира КАРИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

4 БЕТ ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат— 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги— 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот—33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари— 33-90-50.

28 ФЕВРАЛЬ, 1984 й. Р— 11085. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12